

Mūsų Obalsis:
Už Progesą, Taiką ir
Demokratiją!

"Valdžia žmonių, žmonėm ir
per žmones lai neišnyks
nuo šios žemės".
—ABRAHAM LINCOLN.

VOLUME XXII, No. 9

SESTADIENIS, SAUSIO (JANUARY) 11, 1941

3116 SOUTH HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

TELEPHONE: VICTORY 1455

KAINA TRYS CENTAI

KASDIENA ...

Lietuvoje Karo frontuose Jie stebėsis Reikėjo sulaukyti

Lietuvos valstiečiai gausia jau kelintą valdžios paramą. Žemę išdalinus, valdžia dar paskyrė 30,000,000 litų natūjam ūkiam kurti ir seniems taisyti. Dabar gi panaikino visas senas skolas.

Nevežiant kokių pikty metų kampaniją vos Amerikos lietuvių smetonininkai prieš naują Lietuvos valdžią, tos valdžios pastangos gerinti valstietijos ir miestų darbininkų būklę nugąlės tai.

Mūsų spaudos žinios, laikikai iš Lietuvos labiau įtikinanti kaip smetonininkų riksnas.

Vokiečių karo komandų sakoma, eina ginciai. Vieni nori veržtis Anglijon dabar, kiti stoja už blokadavimą Anglijos orlaiviais ir submarinais iki ji nusilpnės.

Kurie ims viršų tuojau matysime.

Anglija mananti eiti Italijon, išvijus italus iš Albanijos ir Libijoj sušunus.

Gal dėlto Vokietija daug armijos suvežė į Balkanus ir bugdo Italijon.

Jau senai buvo manyta, kad Italija yra silpnesnis "asies" galas.

Jeigu Anglija galėtų kaip nors Rumaniją sudemoralizuoti, jos aliejaus įmonės sužaloti, Vokietijai būtų labai sunku.

Tas rodo nebuti labai sunku, bet Anglijos interesai valdė daug aliejaus Rumanijoj. Gal jie tikisi ir po karo valdyti, dėlto angliai varginti daužys. Jie norėtų apvaldyti Rumaniją.

Sveicarijos valdžia ilgai neturėjo ryšių su Sovietų Sąjunga, po užnušimo Sveicarijoj Sovietų atstovo Vorovskio. O dabar ir Sveicarija jau užmezgė diplomatinis ryšius ir nori prekybos sutarties su SSSR.

Slame kare mažiau žūsta kariuomenės, bet už tai daugiau žūsta civilij—moterų ir vaikų. Daugiau naikinama, terijama užfrotės.

Kada jis baigsis, daugelyj vietų lėksis tik griuvėsinai—baisūs griuvėsiai.

Žmonės, kada nors vėliau po mūs, kurie gyvens geresnė santvarkoj, stebėsis iš mūsų barbariškumo: susivaržė, susipyko dvi valdžios už kieno nors ir kur nors žemes, teritorijas ir žudo viena kitos žmones.

Ir tie, ką mokina dorovės, ką skelbia "Neužmušk", laimina karą.

Kada Vatikanas (popiežius) davė Mussolinio valdžiai \$240, 000,000 auksu Etiopiją užkariauti, jis prisidėjo ir prie dabartinio karo.

Jei agresoriai pradžioj but sulaukyti, šiandien but kas kita.

Kodel agresoriai pat pradžioje nesulaukyti?

Londono ir Paryžiaus valdovai bijojo liaudies frontų įsigalėjimo, "bolševizmo plitimo".

Vatikanui buvo baimės, kad Ispanijoj demokratija nelaimėtų.

Tiktasi agresoriai pastatyti prieš Sovietus, tam reikėjo šerti, kad butų stipresni.

Dabar daug kas galisi, bet po laikui.
—V. Andulis.

Lietuvos Žemdirbiai Gavo Naujų Palengvinimų iš Valdžios

ANGLIJOS KARIUOMENĖ ETHIOPIJON ĮEINA; ATĖMUS IŠ ITALŲ ARMIJOS SVARBIĄ BAZĘ KENIJOJ

Graikų Armijos Pulka Užėmė Klisurą, Svarbų Punktą ant Kelio į Valoną; Anglija Planuoja Briautis Italijon

CAIRO, sausio 10. — Kuomet viena Anglijos armija apsupus Toluuką ir palikus čia gerą spēką, eina toliau link Bengasi, tai kita įėjo Kentjon, atėmė iš italų miestą Bana ir traukia toliau link Etiopijos.

Angliai taip pat atėmė iš italų miestuką Serobalib, ant Sudano ir Etiopijos rubežiaus.

Sudano ir Etiopijos pasieny esą ir daugiau susirėmimų.

Libijoj angliai mano aplenkti Derna portą ir eiti tiesiog į Bengasi, kuris yra 300 mylių nuo Egipto rubežiaus.

Einant į Etiopiją angliai mano sukelti vietos gyventojus prieš italus, nes jie žadą atsteigti Etiopijos nepriklausomybę.

ATENA, sausio 10. — Graikų kariuomenė užėmė miestą Klisurą, kuris svarbus punktas ant kelio į Valoną portą. Klisura senai graikų atakuojamas, bet italai ten buvo gerai įsitvirtinę ir laikėsi iki šiol.

Premieras Metaxas įsakė visoj Graikijoj iškelti vėlavas atžymint svarbų laimėjimą Albanijoj.

Užėmė Klisurą graikai skubi link jūros, išvyti italus iš Valonos.

Daug italų suimta nelaisvėn, taipgi suimta amunicijos ir ginklų.

MINOS NUSKANDINO KELETA LAIVŲ

Stockholmas. — Iš Norvegijos pranešta, jog minos nuskandino joks pakraščiuose keletą laivų. Minos, manoma, bus Anglijos.

Olandijai Padaryta Pūš Biliono Dolerių Nuostolį

Washingtonas, sausio 10.—Apskačiuojama, jog Vokietijos karo žygiai Olandijoj padarė tai šalinį \$500,000,000 nuostolių turto, taipgi daug žmonių žuvo—kareivių ir civilij.

SVEICARIJOS ALIARMAS DIENOS METU

Bern. — Duota aliarimo signalas saugotis nuo orlaivių dienos metu, 1:30 po pietų. Tai pirmas dienos metu signalas saugotis nuo orlaivių.

Mirė Franas Raudonaitis

Herrin, Ill. — Mes Herrino ir visos apielinkės lietuviai gavome smutną žiniją, kad mūsų geras draugas Franas Raudonaitis persikyrė su šiuo pasauliu sausio (January) 9 d. penktą valandą rytė.

Laidotovės atsisub nedėlioj, sausio 12 d., antroje valandą po pietų. Daugiau apie velionį Raudonaitį parašysime po šerėnų.

Wm. Lenkutis.

LONDONAS, sausio 10.—Militariniai ratieliai kalba apie Anglijos invaziją Italijos žemėn. Tai atitrauktų daug nazij spēkų nuo Anglijos puolimo.

Anglijos laivynas galėtų gauti armiją iš Viduržemio jūros, arba per Adriatikos jūrą, iš Albanijos, kur graikai jau valdo.

Planas esąs fantastinis, bet galimas. Be vokiečių Italija, manoma, negalėtų atsilaukyti.

Gaisras Padarė Didelių Nuostolių Mažam Mieste

Gibson City, Ill. — Gaisras sunaikino didelį šio miestelio sandėlį padarydamas nuostolių \$500,000. Sandėlis priklausio Canning kompanijai.

Ugniagesiai susaukta iš visos apielinkės.

ITALAI NUSKANDINĖ KETURIS ANGLIJOS LAIVUS

Rymas. — Italijos orlaiviai bombardavę Anglijos laivyno dalis ir nuskandinę du laivus. Kitus du italų submarinai nuskandinę.

Vokiečiai Skubi Vežti Armiją Italijon

Belgradas, sausio 10. — Vokietijos armijos, bombnešų ir ginklų gabenimas Italijon žymiai padidintas pastaromis 24 valandomis.

Armija gabinama orlaiviais ir traukiniais per Brenner Passą. Kalkama, jog Anglija planuojanti įsiveržimą Italijon, sumušus italus Libijoj.

Amerikos ir Anglijos Laivynai Susitarė Bendrai Veikti

Manila, sausio 10. — Jungtinių Valstijų, Anglijos, Olandijos ir East Indijų laivynai susitarė kooperuoti Pacifiko vandenyne.

Manoma, tai susitarimas prieš bile Japonijos žygius Pacifike.

Francuzai Kaltina Angliją Pasimojime Kolonijas Grobti

Vichy, sausio 10. — Admirolas Platon, kolonijų ministris, pareiškė, jog Francuzija atnub bile keno pastangas perversi Francuzijos kolonijas Anglijai.

Francuzija, girdi, padariusi tinkamo pasirošimo apginti savo kolonijas.

JUGOSLAVIJOJ APRIBOTA PIRKIMAS

Sarajevas. — Vyrinausybė įsukios apriboti pirkimą maisto. Paskirta porcijos cukraus, kavos, ryžių, verdamo aliejaus ir kito maisto pardavimui.

Prmoji 77-olo kongreso sesija, kuri atsidarė šio mėnesio 3 dieną. Svarbiausias klausimas šioj sesijoj—karo klausimas. Roosevelt administracija siūlo tokius žingsnius, kurie šalį automatiskai įtrauktų į karą. Daugelis ir kongresmanų tam priešingi.

Jau 4-tas Italijos Laivas Nuskandintas Adriatike

Dubrovnik, Jugoslavija, sausio 10. — Italijos laivas vežantis karo reikmenis Albanijon, nuskandintas Jugoslavijos pakraščiuje.

Tai jau ketvirtas Italijos laivas stūnimamas Albanijon nuskandintas bėgiu 10 dienų.

Laivas atakuotas vos atitraukus nuo Italijos pakraščiu.

Argentinioj Bausia Kenkiančius Šalies Neutralumui

Buenos Aires, Arg., sausio 10. — Prezidentas Castillo rekomendavo parlamentui praversti įstatymų baudiimui ty, kurie įeis bile užsienio valstybės atstovų ar kitųj kenks šalies neutralumui.

Siuloma nuo 6 mėnesių iki 1 metų kalėjimo už tokį prasizėginu.

WINANT BUSIŲS AMBASADORIUM ANGLIJAI

Washingtonas. — Kalkama, jog John Winant, laivys New Hampshire valstijos gubernatorium, busias paskirtas Amerikos ambasadorium Anglijai, kai Hopkins atliks savo misiją.

Kongresas Svarstys Bilių, Kuris Paverstų Ameriką "Arsenalu Anglijai"; Yra Pasipriešimo Tam

Washingtonas, sausio 10.—Apie savaitės sulaukęs 77-tas kongresas ruošiasi prieš smarkų susikirtimų ginklų biliaus klausimui.

Naujas bilius siuloma, kad paneigti jau praverst seniau neautalumo įstatymą ir Johnson Aktų, kuris draudžia kreditin parduoti ginklus, taipgi draudžia Amerikos laivais parduotas karo reikmenis gauti.

Administracija nori sudaryti didelį fondą, kuris aprūpintų Angliją ginklais, ypaci orlaiviais, kuris kitais budais teiktų Anglijai paramą.

Kaip tuli išsireikšti, naujas bilius taikoma padaryti Ameriką "Arsenalu Anglijai".

Sumažins WPA Darbus; Paskirta Mažiau Lešų

Washingtonas, sausio 10.—580,000 WPA darbininkų bus sumažinta, nės lešų paskirta tam reikalui mažiau. Valdžia daugiausia skiria lešų karo reikalams, ginklam, amunicijai, WPA darbus mažinama lėšos.

Viso dirbama prie WPA 1,300,000 asmenų. Tas skaičius tačiau manoma žymiai numazinti.

Šeši Syronai Pasmerkti Mirioj; Nužudė Nacionalistų Vadą.

Vichy. — Šeši Syrijos autonomistų partijos nariai, kurie nužudė nacionalistų lyderį, Dr. Chamhadarą, pasmerkti mirioj, o kiti trys po 15 metų sunkių darbų kalėjimam.

Bangkok, sausio 10.—Francuzų kolonialistai Indo-Kinijos valdžios orlaiviais bandę bombarduoti Thailando sosting Bangkoką. Tai esą "atsimokėjimas" už Thailando atakas trijų Indo-Kinijos miestų.

Thailando anti-orlaivinės kanoletės ir kautyčių orlaiviai praviję francuzus.

Tasai bilius, kaip jį skaitė, sakio:

1) Suteiktų Prezidentui daugiau galios paskolinti Amerikos karo priemones Anglijai;

2) Autorizuotų Prezidentą, pasitarus su laivyno ir karo sekretoriais, perversi bile šalinti ginklus, jau esamus Amerikos Armijojė.

Leistų Prezidentui naudoti bile valdžios mašineriją Anglijos naudai.

Priešingieji Amerikos kisi-muisi Europos karam mato tam bilijuje tą blogą, kad tai artina Ameriką prie karo.

LIETUVOS VALDŽIA PANAIKINO UŽSILIKUSIAS SKOLAS UŽ ŽEMES IR KITUS MOKESČIUS

Ukininkai Turėję Ne Daugiau Dvylikos ir Pusės Hektarų Žemės Paliuosuoti nuo Žemės ir Kitų Pernykščių Mokesčių

KAUNO IR VILNIAUS TEATRUOSE KUPINA ŽMONIŲ

KAUNAS, sausio 10. — Lietuvos Liaudies Komisarų Taryba nutarė panaikinti visiems žemės ūkio darbininkams ir ukinininkams visas senas skolas ir bausmes už mokesčius 1940 metų ir pirmiau.

Taryba taipgi patvarkė, kad visi žemės ūkio darbininkai ir valstiečiai, kurie turėjo ne daugiau kaip 12 ir pusę hektaro žemės pirmą žemės dalinimo, paliuosuoti nuo visų 1940 metų mokesčių už žemę ir viską kitą.

Tatui duoda valstiečiams didelę palengvinimą ir dėlto pas juos kilo didelis entuziazmas.

Gatekarių Darbininkų Streikas Pakirto Komunikaciją

Schenectady, N. Y. — Gatekarių darbininkų "ans paskelbė streiką daugeliui žmonių tenka pšėmėti eiti namo iš darbo.

Miesto viešininkai mano suteikti leidimus privatiniams automobilistams vežioti pasaužerius.

Šposininkas Prigavo Laivo Pasazierius; Jie Veltui Apšidžiaugė

New Yorkas, sausio 10.—Portugalijs laive Serpa Pinto, kuris veža daug Vokietijos pabėgėlių, kolks tai šposininkas išrašė ant bulėnino lentos, kad Hitleris ir Goeringas užmūsti, o gen. Keltel prašys taikos.

Vokietijos pabėgėliai labai apšidžiaugė, kiti sakė grįs atgal iki paaiškėjo, kad tai šposas.

Šešiolika Metų Skaitomas Dingusiu Lietuvius Sugryžo

Philadelphia, Pa. — Petras Tomosaitis, karo veteranas, buvęs dingęs 16 metų ir legaliai skaitomas mirusiu, sugryžo vakar ir pasirodė kaip sveikas ir štarkus vyras, tik didele barzda apsidėgėlis.

Jis gryžo kai norėta jo \$10,000 turtais išsidailinti.

Aprupino Pasazierinį Laivą Saugumu Nuo Magnetinių Bombų

Washingtonas, sausio 10. — Garlaivis "SS America" aprupino saugumui nuo magnetinių minų. Šis laivas, atsijęs \$17,000,000, plaukia iš Norfolk, Va., į New Yorką ir bus naudojamas pasazierijų vežimui.

Taisą apsaugojimui nuo magnetiškų minų išradęs francuzas.

Londonas. — Esą pranešimų, jog nazij kariuomenė jau įėjus Bulgarijon. Pranešimai tačiau nepatvirtinti.

VILNIUJE DIDELIS JUDEJIMAS, PERVERSTA 2,580,000 ŽMONIŲ

VILNIUS (Elta). — Keleivių judėjimas mieste žymiai padidėjo. Vien rugsėjo mėnesį perversla miesto susisiekimo priemonėmis 2,580,000 keleivių. Už bilietus tą mėnesį savivaldybė gavo 223,000 litų pajamų.

Teatrai Turi Daug Lankytojų, Smarkiai Velkia

Kaunas. — Jau ketvirta savaitė kaip teatro salė spektaklių metu perpildyta publikos Vieng savaitė lankėsi 5,532 žmonės teatre. Dabar bilietai jau išanksto išperkami. Laikė spektaklio jau negalima bilietų gauti.

Vilniuje siatyta veiklas "Vincas Kudirkas" ir turėjo labai didelę pasisekimo. Žiurovų prisirinko tiek, kad sunkiai sutipėjo teatro salėn.

Londonas. — Informaciją ministerija skelbia, jog Anglijos kareiviai, kurie nėra frontuose, turės dirbti ant farmų.

Bulgarijos Ministerija Svarsto Nazijų Reikalavimus

Sofija, sausio 10. — Bulgarijos premieras Bogdan Filov, kuris turėjo konferenciją su Vokietijos užsienio reikalų ministru, Vienioje, lankėsi pas kanzlerį Borisą. Bulgarijos ministerija kabinetas laiko konferencijas.

Suimta 10 Asmenų Kaltinamų Nazijų Propagandos Skleidime

Toronto, Ont. — Suimta 10 asmenų, kurie kaltinami skleidimu nazijų propagandos. Policija padariusi puolimus ant kai kurių nužirumų įstajau.

Anglų Orlaiviai Užnušė 20 Žmonių Vokietijoj

Berlynas, sausio 10. — Anglijos aviacijos bombardavimai vakarinėje Vokietijos daly atnešė mirtį 20 vokiečių, taipgi daugelį sužeidė.

Du anglų lakunai nukritę vandenin ir prigėrė. Bombarduota ir Olandijos pakraščio miesta.

Vengrija Bijo, Kad Nebutu Įstuma Karan Balkanuose

Budapeštas, sausio 10. — Vokietijos kareiviai, važinujanti per Vengriją, nuduoda mandagų ir sveikina vengrus, bet vengrai nusiminę; jie bijo, kad naziai galį istumi Vengriją į karą. Balkanuose nerimas ir Vengrijoj stipriai jaučiamas.

"VILNIS"

(The Surge) LITHUANIAN LABOR DAILY Published daily except Sunday, and on every Friday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada, and South America one year \$5.00; six months \$2.75. Chicago \$7.00; six months \$3.75; foreign countries \$8.00; six months \$4.00. Subscription rates for the Friday edition, including the English Section, in the city of Chicago, 1 year \$2.00; 1/2 yr. \$1.00; outside of Chicago, 1 yr. \$1.50 half year 75c.

Advertising rates on application 3118 South Halsted Street, Chicago, Ill. PHONE, VICTORY 1455 Entered as second class matter September 28, 1926, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

"Visi Pralaimės"

Senatorius Shipstead, pabuvojęs Panamos kanalo zonoje, sugrįžo namo. Jį tuoj apspito reporteriai su klausimais ką jis mano apie šį karą, kas šį karą laimės. Jis davė tokį atsakymą: "Jie visi pralaimės. Po to bus padaryta nauja sutartis, o po naujos sutarties vėl bus karas."

Senatorius iš Minnesotos klysta. Su karu gali taip būti, kad jį abidvi koalicijos pralaimės. Bet jis vieno ir tai labai svarbaus dalyko nepermato. Jis mano, kad imperialistai amžinai jodinės ant žmonių sprando ir kad skerdynėms nebus pabaigos, kad karas seks po karą. Tie politikieriai, kurie mano, kad liaudis niekam daugiau netinka kaip tik pašaru kanuolėms, pražiuri patį stambiausią faktorių.

Galų gale laimės darbo žmonija, laimės liaudis. Ji suras budus ir priemones broliškam tautų sugyvenimui. Kapitalizmo sistema nėra amžina, kaip nebuvo amžinos pirm jos buvusios sistemos.

Ir Bijo ir Nori

Japonijos užsienio reikalų ministeris Yosuke Matsuoki Jeremiošiaus balsu prabilo apie šiuos 1941 metus, kurie jo nuomone, bus "tragiški baisiausi metai." Kodėl Matsuoka pasidarė toks didelis pesimistas? Todėl, kad jis negali išpildyti savo pasizadėjimų, o pasizadėjo jis labai daug.

Vokietija ir Italija primena jam, kad Japonija pasizadėjo stot karan taip greitai, kaip tik Amerika prisidės prie karo. Bet ne tik Matsuoki, o ir daugelis kitų Japonijos politikierių supranta, kad butų pavojingiausias šuolis, nes Japonija dar neišbrido iš tos avantiūros, kurion ji įklimpo, pradėdama karą prieš Kiniją.

Kinijos dalykai eina geryn, o Japonijos blogyn. "Vilnis" neseniai citavo tulo žymaus japonų karininko pareiškimą, kad sutartis su Vokietija ir Italija nieko Japonijai nedavė.

Pagaliva Matsuoki žino, kokia yra vidaus padėtis jo šalyje, kur vargas šakojasi, lapoja ir vartuose žydi.

Japonijoje, tiesa, yra šovinizistų rėkinių, kurie šaukia, kad jiems ir jura tik iki kelių. Džingoištų organas "Nichi Ni-chi," pasitinkant naujus metus rašė, kad "mes pasizadame ir eisim berybės ekspansijos keliais."

...Bet tai žodžiai politinių vėjų. ...Ko Japonijos džingai šiuo laiku labiausiai bijosi tai to, kad neįvyktų sutartis tarpe Kinijos, Amerikos ir Sovietų Sąjungos.

Jei Roosevelto politika pramatytų platesnes perspektyvas, tai tokia sutartis Japoniją izoliuotų. ...Matsuoki nieko nekalbėjo apie tokias sutarties galimybes, bet jis to labiausiai bijosi.

Kubos Darbo Unijos

Ką gali atsiekti vieningas darbas, tą įrodo Kubos unijos. Neseniai įvyksiojo Darbo Konfederacijos konvencijoj buvo ne tik vienybė, ne tik pasitikėjimas savo spėkomis, bet ir gilus įsitikinimas, kad organizuotas darbas stovi priešakyje visų kitų visuomeninių organizacijų.

Kuba turi tik suvirš keturis milijonus gyventojų. Tai nedidelė šalis. Bet skaičius darbininkų, suorganizuotų į Kubos Darbo Konfederaciją, siekia jau pusės milijono. Galima sakyti, kad į unijas jau suorganizuotas visas proletariatas.

Susiskaldymo Kubos unijose nėra. Komunistai, katalikai, liberalai bendrai veikia unijose. Politikieriai, kurie bandė paspekuliuoti raudonųjų pavojum ir išgandinti žmones komunistais, neturėjo jokio pasisekimo. Tokių suskių, pagalių ir nėra daug.

Štai kodėl Kubos unijos daug ką laimėjo, gindamos darbininkų reikalus, štai kodėl su unijų balsu skaitosis ir valdžia. Labiausia aciū unijoms praversta ir demokratinė Kubos konstitucija.

Kubos unijos nepasitiki nei savais kapitalistais, nei juos globojančiais jankių kapitalistais, kurie daug ką kontroliuoja Kubos ekonominiame gyvenime.

Iš Kubos darbo unijų ir Amerikos unijos daug ko galėtų pasimokinti. Kubos unijose nėra tokių vadų, kaip Wm. Green šioj šaly.

Pietų Amerikoje

Mes tik ką peržiūrėjom kelis numerius "Momento" ir "Darbo," dviejų pažangiųjų laikraščių, kurie vadovauja progresyviams Pietų Amerikos lietuviams.

Ten pas juos, Buenos Aires ir Montevideo, taipgi eina kovą tarp progresyvių ir smetonlaizių. "Darbas" rašo, kad Montevideo fašistukai stačiai iš proto kraustosi. Bet jų nedaug. Buržuazinis laikraštis "Pietų Amerikos Zinios" surugusia mina tūrį pripažinti, kad "dauguma Montevideo lietuvių yra Maskvos sufanatizuoti." Mat, fanatikais tas laikraštis vadina tuos lietuvius, kurie pritaria socialistinei santvarkai Lietuvoje.

"Momentas" rašo apie Buenos Aires lietuvių progresyvių veiklą. Gerai darbuojasi tokios organizacijos, kaip Liaudies Teatras, kaip Argentinos Lietuvių Susivienijimas (fraternalė organizacija) ir visa eilė lokalių fraternalių organizacijų.

Šiuo metu Argentinoj pilnikų sezonas. Mat, ten dabar vasara. Pilnikų įvyksta labai daug ir, kaip matyt iš atskaitų, pilnikai paskemkingi.

Pastaruoju laiku Argentinoj smarkiau pradėjo organizuotis ir lietuviškos moterys. Buenos Aires jos jau turi savo Kultūros Draugiją, kuriai labai gerai sekasi.

Gaila, kad mes labai mažai žinome apie Brazilijos lietuvių gyvenimą. Sao Paulo, rodosi, nėra jokia progresyvaus lietuvių laikraščio, o tik žurnalas "Rytas," kurio mes, deja, negauname.

Kas link klerikaliskų ir fašistuojančių gaivalų, tai jie ir Pietų Amerikoje sudarė "bendrą frontą." Bet tuo pačiu karui jie eđasi ir savo tarpe. Tose jų piortynėse labai dažnai figuruoja vardas "Argentinos Lietuvių Balso."

Šie elementai nėra atsakomingi. Jie nieko pastovaus ir kultūriško sukurti negali. Kol Lietuvoj buvo Smetonos valdžia, tai litai gausiai plaukė į tų gūstų iždas.

Tie litai daug ką praieityje sudemoralizavo. Dabar to demoralizuojančio faktoriaus nebėra.

Krikščioniška Etika

Prezidentas Rooseveltas savo pranešimam Kongresui įterpė ir Dievo garbinimo problemą—kaip turėtų būti su tuo garbinimu jo posvertam tobulam pasauly. Tai religinį sutimą tuoj pasigavo Churchill, pareiškdamas, kad Anglija ir Amerika kariauja už "civilizaciją, paremtą krikščioniška etika."

Kas ta krikščioniška etika? Tokio dalyko nėra. Hitleris taip pat sakosi jį atstovaujį, nes jo žodžiaisariant pats Dievas uždėjęs štempelį ant tų jo žygių. Į Dievą kasdien apeliuoja Hitlerio agentas Petain ir jo globojami jezuitai. Popiežius atstovauja tą etika, kuri pasodinta ant dviejų kėdžių. Japonų samurajai taip pat turi savo etika, nors ji nekrikščioniška.

Churchill, be abejonės žino, jog vienas iš aukščiausių Anglijos dvasininkų Canterburyje dekanas Hewlett Johnson yra tos nuomonės, kad Sovietų Sąjungos politiniai ekonominė sistema kaip tik ir palremta ta krikščioniška etika.

Jei tą etika kiekvienas tempia ant savo

APŽVALGA

GAIDUKAI GIEDA.

"Sandarai" (No. 1) labai patiko, kad vietinis amerikonių demokratų laikraštis "Daily Times" pareiškė, jog Europoj negali būti taikos iki "Baltijos valstybės nebus paliuosutos iš Sovietų Rusijos jungo." Matote, prez. Rooseveltas pasidarė "pagvergtų tautų čempionu."

"Sandara", sykiu su "Daily Times'u" klausia ir atsako, kokiu būdu Jungtinės Valstijos "gali išvyti maskolius iš Pabaltijo?" Atsakymais toks:

"Well... jei tik grūti Hitleris su Mussoliniu, tuomet patys rusai pasitrūktų iš senųjų rubežių—nes prieš juos būtų atkreipta dar didesnė valstybių koalicija, negu prieš Vokietiją?"

Kokių valstybių? "Sandaros", "Naujienu" ir "Drauge". Bet nuo tokių "valstybių" koalicijos Kaine ir Vilniui nei žvirbliai neišsigašytų. Kaslink Jungtinių Valstijų, tai jų intervencija prieš Sovietus gali tikėti tikta Joninių nakties pieteliskės.

Antra vertus, kam čia kalbėt apie "maskolius"? Kas norėtų ar mėgintų įsiveržti Tarybų Lietuvoj, tai tiems pirmiausia reikėtų susidurti su pačiais lietuviams ir su visa Sovietų Sąjunga. Tarybų Lietuvos patriotai, kaip vienas, stotų ginti savo tėvynę. Įvyktų lygiai tas, kas įvyktų ir Jungtinėse Valstijose, jeigu kas įsiveržtų į šios šalies žemę...

"Sandaros" viltys šake ant vandens parašytos.

TRIVIRVIS DEMAGOGAS

"Naujienu" šmokus giriasi, kad jam "yra malonu konstatuoti", jog jo laikraštis jau nuo 1916 m. orientavosi karo klausimuose "pusėtinai gerai" (No. 6).

Nagi pažūrėkime. 1916 metuose (kada dar Amerika nekariavo) p. Grigaitis rašė "Naujiuose": "JUO ilgiau tęsis karas, tuo Europa sulauks daugiau suvaržymų, tuo tvirčiau jie prisigys gyvenime, tuo jie bus reikalingesni viešpataujantioms klasėms po karės, kad galėtų visai atsistatinti pūruis šalies ūkį. Industrioje vergija—štai koks likimas laukia Europos, jeigu jos šalis ir toliau valdys tie ponai, kurie intraukė jas į tą karą."

Skamba pusėtinai radikališkai ir net traptaitiška. Kalba apie "viešpataujantiąsias klases," nedaro skirtumo tarpe kaizerių ir britų imperialistų. Kalba apie žmonių laisvės suvaržymus. Tai buvo tie laikai, kada ponas šmokus dar skaitė save socialistu.

Bet kaip greit Jungtinės Valstijos aktualiai pradėjo kariaut, muzika griežtai pa-

kurpaliaus, tai ji nėra jokia etika, bet tik įrankis sąvai politikai praversti. Niekas taip nediskredituoja tą etika, kaip jos apologetai. Ta etika pereitam kare nuolat spekuliuoja ceras ir kaizeris. Galima buvo manyti, kad jos jau nebėliko. Bet šiame kare vėl prasidėjo ta spekuliacija. Aišku, kad iš jos beliks tik trupiniai, o gal nei trupinių neliks.

Moralybė, kuri yra priedas prie tokių skerdynių nėra jokia moralybė.

sikeitė. 1918 m. Marksas buvo atgabentas gelbėti Wilsoną. Debsas, už jo prakalbą Čantone, buvo pasmerktas. Ligi 1917 m. teisingam vokiečių šeimamai staugiai pasidarė arogantiški Pilypai.

"Naujienu" pasidarė karinių socialistų organu. Kodėl? Kitaip tą persivertimą negalima išaiškinti, kaip savo kailio gelbėjimo sumetimais.

Kalbėt apie savo rolę peraitame kare ir nuslėpt nuo visuomenės savo kailio mainymą gali tik nepataisomai demagogai.

Kol p. G. buvo dar šioš toks socialistas, jis rašė, kad tokie karai, kaip peraitasis, neša laisvės suvaržymus ir vergiją.

Už tai jis kaltino ponus kapitalistus. Bet nuo to laiko kaip jis suvirškino wilsonišką "idealizmą," kurio įsikūnijimu buvo nelemta Versalio taika, "Naujienu" šmokus, jau niekuo nesivarždamas ne tik priėmė šį imperialistinį karą, bet atstovavo priešakyje aktyviausiųjų agentų. Jei pirmame kare jis drabstėš pūvais prieš Debsą, tai šiame kare jis pūvina net buržuazinių veikėjų ta Wheelera ir kitus. Reikiškia—vis labiau ir labiau į dešinę.

Pasitvirtina. Cibukas Nepaėjo. Pavyzdinigi Draugai. Naujos LLD Kuopos.

Naujų metų prakalba ir pasakui pranešimui kongresui prez. Rooseveltas aiškiausia pasisakė už įtrenkimą šios šalies į imperialistinį karą.

Prieš rinkimus toliau pramatanti žmonės atkartotinai tvirtino, kad Rooseveltas apsimetęs, kad jisai griežtai nusistatęs už karą. Dabar jau daugelis piliečių aiškiausia mato, jog dar klaidą balsuodami už Rooseveltą.

SLA ir jo organo "Tėvynės" nelaimė—Kleofas Jurgelionis—tai ir po šiai dienai nežino kodėl (buržuazinis) pasaulis ginkluojasi.

Netenka stebėtis, kad p. Jurgelionis to nežino. Bet stebina, kad nežinodamas tokio fundamentalio dalyko jis drysta laikraštyje svaryti tokias svarbias sociales problemas.

Tas pats "Tėvynės" kankintojas kitu atveju reikiška nepasitenkinimą Rooseveltu, kad sakant per radiją prakalbą sausio 1-mą dieną pastarasis nekludė Sovietų Sąjungos. Jurgelioniu jau labiau buvo ta Wheelera ir kitus. Reikiškia—vis labiau ir labiau į dešinę.

Dabar jau p. G. organas ir pats stoja už laisvųjų suvaržymų, už atėmimą civilių teisių komunistams, už bendradarbiavimą su smetonlaiziais ir tt.

O savo skaitytojas mūlina akis, kad tokie karai, kaip dabartinis, civilių laisvių nenaiškina!

VISI FONDAI ŠALIN! P-nas Karpus, "Dirvos" redaktorius, nepasitiki jokiais fondais "Lietuva gelbėti", net ir tais, kurių sukūrimė jis pats dalyvavo. Tiek tu fondų daug ir taip demonstratyviai kalba jų tuštumas, kad p. Karpus atsiminė "oficialės Lietuvos įstaigas Amerikoje."

Jis prašo saviškių siusti almužus buv. konsulams ir būv. atstovybei. Kad parodytų pavyzdį, jis sukoletavo kelis dolerius ir pasiuntė p. Žadeikiui.

Bet jei su fondais bloga, tai su tom oficialėm įstaigom gali būti dar blogiau.

Spaudoj kilo reikalavimas ("Laisvė", "Amerikoje" ir kitur), kad p. Budrys pasiikintų kur dingo tie tūkstantai dolerių, kurie turėjo būti pasiusti Vilniaus lietuviams, bet nebuvo pasiusti. Tie pinigai suaukauti pirmame 1940 m. pusmety.

P-nas Budrys tyli, tarytum, būtų suakmenėjęs.

"Drauge" tulas špicbukas užgiedojo: "Lietuvoje jau badas."

Pasiyvelino. Jurgelionis jau pereitą vasarą pranešė, kad "Lietuvoj badas."

Kur tikrai yra badas tai pačiam "Drauge." Badas jau laikraštine medžiaga. Tą patį kaulį reikia graužti kasdien ir kasdien.

Sio mėnesio 15 "Vilnius" vėjus pasibaigęs. Taigi, laiko liko nedaug, darbo reikiška atlikti dar nemažai.

Galutinos vėjus pasiekė mės bus paskelbta šeštadienį, sausio 18. Prieš tą dieną turi būti susysta visų skaitytojų; vėliau atsistų jau į vėjų nebus priskaiyti.

Detroite vėjus eina gražiai. Budginienė ir Vasiliauskas turi jau 48 naujus skaitytojus ir senų daug at-

PASTABOS

Denveryje yra ir sveikų žmonių, jų tarpe nemažai ir pažangių lietuvių, kaip draugai Lenkiai. Jų ir maršruto proga, jų ir kitų draugų rūpesčiu sukelta "Vilniai" gražios paramos. Dienraščiai gauta ir naujų skaitytojų. Draugai Lenkiai puikiai supranta, kad klūtis reikiška nugalėt. Jiems nėra nieko, ko nebūtų galima padaryti.

Lankantis Seattle, Wash., gamba niuokstėsi ir artinosi prie lietingo sezono. Vis dėlto svetingi stačiatiečiai pasirodė kaip dera pasirodyt pažangiems lietuviams. Jie su rengė geras prakalbas. Esant tarpe daugelio, nesunku buvo ir naujų skaitytojų "Vilniai" apščiail gauti.

Istorinis perversmas Lietuvoje išjudino visų srovų lietuvius Amerikoje. Nemažiau kaip 90 procentų mūsų išieivijos užgrieta visa tai, kas įvyko tėviškoje ir džiaugiasi Lietuvos laudies laimejimui.

Laikraščiai, kurie šmežlia naująja Lietuva, gana brangi dalykas. "Keleivis" tai žino puikiai. "Keleivis" labai žmonės piktinasi ir net šlykštiasi.

Sioux City, Iowa, niekad nebuvo mūsų organizacijų. Maršruto proga tenai suorganizuota Lietuvių Literatūros Draugijos kuopelė.

Ta pačia proga suorganizuota LLD kuopa ir Peoria, Ill. Ir vienur ir kitur kuopos įsisteigė, iki atitinkamo laipsnio, Lietuvos įvykių įtakoj.

H. Jagminas.

Denver, Colo., industrija neskaitylinga ir smulki. O miestas visgi stambus ir kasdien šventadieniškai apsiengens. Denveris gyvena iš turistų ir ligonių.

Miestas randasi prie Rocky Mountains kalnų, virš penkių tūkstančių pėdų aukštumo. Klimatas nepa-

naujinta. Jiems trūksta tik 2 iki užbręto tikslo—50 naujų skaitytojų.

Padolskis su Smitrevičiene irgi turi 9 naujus skaitytojus.

Gugas su Litvinu taip jau gerai pasidarbavo, bet naujas skaitytojas pralenkti kitus jiems reikiška padirbėti.

Chicagoj LLD 86 kp. vajininkės taip jau turi daug naujų skaitytojų, bet joms rodo apie 6 naujų trūksta pasiekti užbręztą kiekį. Veikiausia jos jau turi tiek, o jei ne, tai gaus.

Detroitas naujas skaitytojas stovi antrojo vietoj. Chicagoje pirmoj, bet juk kitaip ir negalėtų būti.

Chicagoj lenkinyuoja keli vajininkai vienas kitą pralenkti. Jagminas, Nėdvaras lenkinyuojausi, o Juška su Sakaliene sako abu juos pralenks.

LLD 86 kp. vajininkės pasiryžė laimėti pirmą dovaną (Pabaiga ant 3-čio pusl.)

Mokslo Dalykai ir Margumynai

KAIP ROMIEČIAI GYDĖ GŪŽĮ IR ATRADO IODINĄ

Liaukų Itaka į Žmogaus Sveikatą.

Žmogaus kūne yra šimtai įvairių liaukų. Kiekviena liaukų rūšis turi savo pareigas ir savaip veikia į sveikatą. Pasireiškus nenormalumui su tomis liaukomis, pradeda žmogaus sveikata paslyti. Ką nedarytum, bet prastai veikia į šaudyklę. Po 7 metų atydaus tyrinėjimo surado, kad tai jodino darbas, kad jo randasi daug kempinių ir jūrų žolių pelenuose.

Stoka Jodino—Gūžys.

Dabar jau nustatyta, kad žmonės gyvendami toli nuo jūrų, nuo vietų, kur vandenyje bei maiste yra mažai jodino, tai ilgai sunegalėja thyroid'inė liauka ir tuomet išauga gūžys. Kartais jis išauga į lauko pusę. Tas ne tiek pavojinga. O kartais išauga į vidurį. Visai gūžio nematyti; jis viduryje. Tas labai pavojinga. Reikia valgyti tokio maisto, kur yra jodino. O jo yra daug jūrų augmenyse. Jeigu taip negalima gauti pakankamai jodino, tai vėta po lašą, kitą išpylus į vandenį, dar geriau į pieną, ir išgerti.

Kaip buvo išaiškinta romėnams ir graikams kalnų gyventojams kas yra ta nelemtoji, juos tiek varginusi liga, jie vartodavo nemažai jodino.

Gūžys ir Thyroid'inė Liauka

Idomūs faktai yra iš romėnų gyvenimo ir gydymosi nuo gūžio ligų. Dėlėi nenormalumo thyroid'inės liaukos išauga goiter—gūžys. Nuo tos ligos daug prisikentėjo Romos kalnų gyventojai. Jie nežinojo priežasties tos įkyrios ligos. Per daugelį metų manė, kad tai velnio darbas. Dievas supyko ir atsianti vėlnių žmonių pakaklė išauginti vandeninį gūžį, kuris daro daug nesmagumo ir visą sveikatą naikina.

Ta nelemtoji liga kankino ir Graikijos kalnų gyventojus. Žmonės ieškojo pagelbos ir viską bandė. Pagaliau jie ėmė gerti purų kempinių-sponge ir jūrų žuvų atmatų degėsanus pelenus. Tuo būdu besigydydami žymiai pagerindavo sveikatą. 1170 m. visur Romoj ir Graikijoje rekomenduodavo gerti jūrų žolių pelenus.

Tačiau kas jiems padėjo, kodėl geriau jautėsi, niekas nežinojo. Žmonės atitekę sveikata džiaugėsi ir dievui meldėsi.

Pasirodė Pelenuose Būta Jodino.

Napoleoni pradėjus su savo armija didelius antpuolius Rytų Europoj pareikalavo begalines daugybes parako. Persijoni parako gamintojai Graikijoje 1812 m. pradėjo vartoti, vietoj beržinių anglių, suodžius jūrų žolių ir kempinių pelenus. Pelėnai taip gerai veikė, kaip ir beržinių anglių suvrinta medžiaga. Bet ilgai netai vartojant turėdavo nesmagumo su šaudyklėmis. Ypač kur vario daugiau kaip tai tas parakas negerai veidavo į šaudyklės vamzdį. Prisinešdavo ko tai ir buvo sunki išvalyti.

Pradėjo tyrinėti, kokio ten galo esama tuose pelenuose. Parakas geras, jėgos yra, viskas tvarkoj, bet prastai veikia į šaudyklę. Po 7 metų atydaus tyrinėjimo surado, kad tai jodino darbas, kad jo randasi daug kempinių ir jūrų žolių pelenuose.

Tačiau kuomet jau išaugo gūžys, tai pėvelu jodino pagelba su juo kovoti. Reikia kreiptis prie daktaro. Šiais laikais daktarai vartoja thyroid'ines pilies bei daro operacijas.

Štai kaip Dr. G. R. Murray, 1890 metais, gydė nuo gūžio ligos tūlą moterį, kuri buvo 46 metų amžiaus. Moteris prigryveno 74 metas amžiaus. Daktaras suvartoto 870 avių thyroid'inių liaukų iš jų imant ekstraktą ir duodant ligonei.

Nervingumas. Nervingumas, tai pašlijimas nervų sistemoms. Tas pasireiškia dėlėi daugelio dalykų. Tačiau ir čia daktarai mano, kad bene bus nekurių žmogaus kūne liaukų neveiklumo dalykas.

Labai senai romėnai gydydavo nervingus, prote pašlijusius žmones įvairiais.

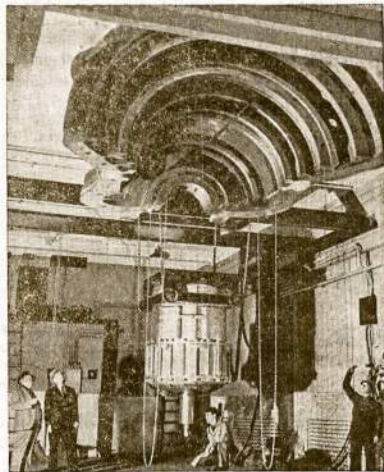
Senovės egiptėnai ir romėnai vartodavo gyvulių smegenis del proto ligų. Dėl žmogaus jaknų neveiklumo vartodavo vilko jėgas.

Šių dienų medicinos mokslas taiksto vitaminus ir armoną žmonių sveikatai atitaistyti. Aišku, šis būdas gydymo liečia daugiausia tuos ligonius, kurių sveikata pašlijus dėlėi liaukų sunegalėjimo. M. A. Š.

SILKO PRAMONĖ ILLINOIS'UJE.

Stebėtina, bet buvo laikai, kada ir Illinois valstijoje plačiai užsiimta šilko gaminiu.

Bevartant senus laikraščius užtikta, jog vienas Winabego apskrėčio farmerys 1843 metais surinkęs net 80 svarų šilkvabalių.

Naujausio modelio X-Ray foto aparatas, kurį šiom dienomis įsitaė General Electric korporacija savo laboratorijoj Schenectady, N. Y. Aparatas naudojamas fotografavimui plėninių masinių dalių. Jis peršviečia ir nufotografuoja 4 colių storio plėnė. Jei plėno šmote būtų koks netikslumas, kurio kitom priemonėm iš šiol nebūvo galima surasti, tai šis aparatas aiškiai tai parodo ant fotografijos.

Vėliausi Daviniai Apie Šiaurės Šviesas

William L. Laurence raportavo New Yorko Times'e'ui apie pereinio grūdžio pabaigoj Pensylvanijos, Ujijygsietėje, įvykusį metinį suvažiavimui Amerikėnis Draugijos Pakėlimui Mokslo.

Siam suvažiavimui Kalifornijos Universiteto (Los Angeles) profesorius Joseph Kaplan padarė įdomų pranešimą apie paksekmes savo tyrinėjimui poliarų šviesų (aurora borealis).

Prof. Kaplan savo eksperimentais poliarų šviesų sritį jau yra pasaulinai žinomas mokslininkas.

Kas yra šiaurinių šviesų priežastimi, mokslininkai vis dar laūzo sau galvas. Pradėjus atidžiau tyrinėti saulės plėmus prita išvados, kad jie yra šiaurės šviesų šaltiniai, nes šios šviesos būna tankesnės ir didesnės tūda, kai saulės plėmai patankėja ir padidėja. Patsai Prof. Kaplan ir kiti mokslininkai spėjo, kad aurora pasireiškia pačiuose viršutiniuose žemės atmosferos sluokniuose, skystuosiuose gazuose, maždaug taip, kaip šviečia stikliniuose vamzdiuose uželektrizuoti — gazai, "nyon signs." Kaplanas ilgai eksperimentavo su gazais stikliniuose vamzdiuose — su nitrogenu, oksigenu ir su mišiniu abiejų. Leidžiant elektros srovę per šiuos gazus jam paviko gauti tūlas auroros spalvas, bet jos nesudarė pilnos jų sudėties.

Ir štai minėtam suvažiavimui Kaplanas pranešė, kad jo ir Dr. S. M. Rubino išrastas prietaisas (vamzdis) jau sudaro pilnų aurorinių šviesų sudėti. Kaplanas su Rubinu savo prietaisą pripildė mišiniu dviejų gazų—nitrogeno ir heliumo. Kai per šį mišinį leidžiama stipri elektros srovė, tai gazai įgauna tokio smarkaus juodėsio, jog pradeda stipriai šviesti. Jų šviesos spektra (fotografija) per stiklo prizomą perleistas šviesos) aurorinio paterno nesudaro. Bet kai elektra tūmai tampa silpnai, tai gazai pasilka, kaip Prof. Kaplanas vadina, "afterglow" (pošvietimam). Šios gazų stovio spektra jau padaro pilnų aurorinių šviesų patėrą (sudėti). Taigi šis davinytis skaitoma įrodymu, kad viršutiniame atmosferos sluoksnyje yra nitrogeno ir heliumo "afterglow" stovyj. Kai šis atmosferos sluoksnis uželektruojama, tai ir išduoda tas gražiasias poliarės šviesas.

Anksčiau Prof. Kaplan manė, kad tuo gazų akstinu yra pačios žemės elektra (terrestrial electricity). Ar jis ir dabar laikosi tos nuomonės, ar jis sutinka su vėlesniaja nuomone—kad saulės audrų išmeti ir mūsų atmosferoj pasiekę elektronai yra tuo akstinu,—apie tai Laurence savo pranešime N. Y. Times'e'ui nepasako.

Heliumas, rodos, yra antras lengviausias gazas. Žemutinėm atmosferos sluoksnyje jo yra labai maželytė dalelė. Bet viršutiniame atmosferos sluoksnyje, ant Kaplano, heliumo ir nitrogenu yra didelė proporcija. Jie, kaip lengviausias gazai, sako Kaplanas, ištrūko ir išliko į viršutinį sluoksnį dar tuo metu, kai mūsų žemė pradėjo kietėti.

Kaplano - Rubino išradimas skaitomas labai svarbiu astronomijoj. Jis vadinamas net kosmiskomis kopėčiomis. Manoma, kad jis pasitarimas ne vien pilnam išaiškinimui aurorinių šviesų, bet juomi nemažai bus atsiekta studijavime kometų, novų ir net išaukinių galaksių—dausos salų, "island universes". K—d—s.

niam atmosferos sluoksnyje yra nitrogeno ir heliumo "afterglow" stovyj. Kai šis atmosferos sluoksnis uželektruojama, tai ir išduoda tas gražiasias poliarės šviesas.

Anksčiau Prof. Kaplan manė, kad tuo gazų akstinu yra pačios žemės elektra (terrestrial electricity). Ar jis ir dabar laikosi tos nuomonės, ar jis sutinka su vėlesniaja nuomone—kad saulės audrų išmeti ir mūsų atmosferoj pasiekę elektronai yra tuo akstinu,—apie tai Laurence savo pranešime N. Y. Times'e'ui nepasako.

Heliumas, rodos, yra antras lengviausias gazas. Žemutinėm atmosferos sluoksnyje jo yra labai maželytė dalelė. Bet viršutiniame atmosferos sluoksnyje, ant Kaplano, heliumo ir nitrogenu yra didelė proporcija. Jie, kaip lengviausias gazai, sako Kaplanas, ištrūko ir išliko į viršutinį sluoksnį dar tuo metu, kai mūsų žemė pradėjo kietėti.

Kaplano - Rubino išradimas skaitomas labai svarbiu astronomijoj. Jis vadinamas net kosmiskomis kopėčiomis. Manoma, kad jis pasitarimas ne vien pilnam išaiškinimui aurorinių šviesų, bet juomi nemažai bus atsiekta studijavime kometų, novų ir net išaukinių galaksių—dausos salų, "island universes". K—d—s.

"Vežimas be Arkljo"

Dar tik apie 50 metų atgal, pabaigoj pereinio šimtmečio, nemažai žmonių baimijosi naujų išradimų, kurj tais laikais vadindavo "vežimai be arkljo".

Atspėjote, tas "vežimas be arkljo," tai buvo mėsikiškio automobilio pirmtaktinas.

Be tuo štai kurj žmogaus gyvuliškos praeities vaizdą: "Žmogaus proto atbudimo aušra pakilo ne anksčiau, kaip beždžionžmonės—taip galima pavadinti palyginti netolimus žmogaus protėvius dėl jų kai kurių pana-

Žmogaus Kilmė

Profesorius Gremiackas rašė "Darbo Lietuvoje" straipsnį antraštė: "Darbas Sukūrė Žmogų." Jis nurodė žmogaus iškilimą iš gyvulių pasaulio. Prof. Gremiackas pasinaudojo Fr. Engelo sąsakinimu žmogaus evoliucijos proceso ir darbo reikšmės toj evoliucijoj.

Tuo klausimu atsiliepė ir Docentas Dr. J. Kairūkštis tam pačiam laikrašty. Jis rašo:

"Šiandien kiekvienas gamtininkas gerai žino, kad mokslo veikaluose ir žurnaluose dėl žmogaus gyvuliškos kilmės jau nesiginčijama; žmogaus evoliucijos teorija perstojo būti hipotezė (prileidimas) ir pasi-darė mokslo faktu, kuris nuolatos gauna vis naujų patvirtinimų. Dabartinė palyginamoji anatomija netik išlikla žmogaus ir auktesniųjų gyvulių kūno sudėties vienoduma, bet ir parodo, kad toji kūno struktūra neša gyvuliškos praeities pėdsakų. Antai, mes turime ypatingų raumenų ausims žiedų, nors dabar jais nesinaudojame, o mūsų rankų ir kojų raumenų padėtis ir sudėtis neginčijamai rodo jas pirma buvo laipiojimo organu ir tt. Beveik iš kiekvienos gamtos mokslų šakos galima pasisemti žmogaus gyvuliškos kilmės įrodymų gausybė. Ypač svarbūs yra paleontologijos mokslo įrodymai. Mat, pastaraisiais metais rasta naujų išskausniųjų griaučių pavidalų, kurie leidžia atstatyti senobinio beždžionžmogio vaizdą.

1924 m. Pietų Afrikos slėnyje rasti graučiai žmogaus, kuris gyveno prieš 400,000 metų ir buvo artimesnis gorilai ir šimpanzei negu šių liaukų žmogui. Sprendžiant iš 1928-32 metais atstatytų griaučių gyvybes Kinijoje arti Pekino prieš 300-250,000 metų žmogus, senetropos, taip pat atrodė dar labai beždžionžmonės.

Nors mokyklose privergiama atvirai tas aiškinti, taigpi teologi, neva mokslininkai bando neigti žmogaus paėjimą iš žemesniųjų gyvulių, moksliniai įrodymai tačiau yra ganėtinai įtikinantji, įrodanti tą faktą.

Dr. Kairūkštis tešia: "Šiuo atžvilgiu mokslas netik patvirtino Engelo sąsakinimą apie šitos evoliucijos priežastis, bet dar labiau jas išplėtė ir papildė. Savo materializmo dvasoje parąšytė knygoje "Gamtos mokslų filosofija" aš surinkau tokius mokslo duomenis ir daviau štai kurj žmogaus gyvuliškos praeities vaizdą: "Žmogaus proto atbudimo aušra pakilo ne anksčiau, kaip beždžionžmonės—taip galima pavadinti palyginti netolimus žmogaus protėvius dėl jų kai kurių pana-

šumų į bezdžiones—pateko į naujas gyvenimo sąlygas. Reikia manyti, kad iš pradžių mūsų netolimi protėviai buvo miškų gyvuliai: jie gerai mokoje laiptoti medžių šakomis, o žemė bėgo pamazėle ir sunkiai. Matyti, žmogaus protėviai vėliau turėjo gyventi ilgą laikmetį nemiškingoje uolų šalyje; tų vietų pobūdis ir vertė juos vis labiau ir labiau vartoti užpalkines kojas ir mėginti statiai vaikščioti. Kad stačioji eiseną iš tikrųjų išsiplėtojo tuo būdu, parodo mūsų kojų ir letenų anatomija: jų raumenys daug įvairesni, kaip tai reikėtų vaikščiojimui ir rodo juos paimta pirmuos laipiojimui; čia kiti pirštai, kaip didysis ar naryškūstukas, turi po keletą atsikrų raumenėlių. Šiandien jie, kaip žmogaus nevartojami, atsilieka savo plėtotėje."

Pradėjimas vaikščioti ant dviejų kojų buvo labai svarbus dalykas žmogaus vystymuisi. Jo visa figura kitėjo, bet pati svarba ne tame.

Anot Dr. Kairūkščio: "Rankos atsipalaiduojama nuo reikalingumo laikyti visą kūną ir įgyja galios imti smulkius daiktus; taip naudojamos jos išsiplėtoja lytėjimo organu ir tas jas padaro tikrų darbo įrankių. Galva tampa labiau judri; pirmykščio žmogaus priešakyje atsiveria didesnis akiratas. Krūtinė, laisva nuo spaudimo iš šonų, keičia savo pavidalą ir įgyja galios geriau reguliuoti kvėpuojamąjį orą ir tas vertėja balso organą plėtotis. Kita aplinkybė padeda kalbai žmogui išsiplėtoti: rankoms atsipalaidavus žmogus išreiškia savo jausmus daugiausia rankų judesiais; garsai tolydžiai lydimi rankų judėjimais, ir pirmykščė kalba turi užtad mostų (gestikuliacijos) pobūdį. Kalbos centras ir atsiranda todėl greta dešinės rankos centro tik viename smegenų pusrutulyje. Ta didesnė dešinės rankos reikšmė ryšiu tarp jos veikimo ir kalbos centro sudaryti priklausė nuo didesnio tos rankos vartojimo. Kodėl žmogui teko savo evoliucijoje pasirinkti dešinę ranką mostigavimui (gestikuliacijai) ir šiaip darbai, yra įvairiai aiškinama. Žinomi klišiškai gydytojai tvirtina, kad kitėms žmonėms kairiosios rankos darbas, ypač senatvė artinantis, sukelia dusulio ir širdies skausmo priepuolius, nes širdis simpatine nervų sistema yra geriau sujungta su kairiąja ranka, kaip su dešine. Kairiosios rankos darbu žalingai veikiant į širdies veikimą, žmogus savo evoliucijoj ir turėjo vartoti daugiau dešinę ranką."

Kitas labai svarbus laipsnis žmogaus evoliucijoj—pradžią kalbos ir darbo:

"Darbas ir kalba turėjo svarbios įtakos ir galvojimui. Tai buvo svarbiausia smegenų, kaip galvojimo organo, plėtotės priežastis.

Visi šie žmogaus evoliucijos duomenys daugeliui ir mūsų mokytojų buvo tera incognita. Senasis režimas ir bažnyčia buvo užkirtusi kelią tokioms žinioms plisti. Kaip visur kapitalizmo kraštuose, taip ir mūsų krašte gamtos mokslų laimėjimai buvo slepiami nuo plačiųjų liaudies masių arba pasiekdavo juos tik iškraipyti teologų bei kunigų gudrybėmis. Šiandien kiekvieno mokytojo pareiga yra susipažinti su evoliucijos mokslu, nes jis padeda kurti materialistų pasaulėžiūrą ir skina kelią geresniam marksizmo supratimui."

Dėlko visa tai mokyklose aiškiausia nedėstoma, nesunku suprasti.

Religija, organizuota bažnyčia labai susivienyvo su pelnu paremata sistema. Šios sistemos palaikytojai nenori pažeisti religiją. Dėlto net ir mokyklose prisileidžiama tomokmslinio aiškinimo, jog mokslas ir religija kits kitą papildą, kuomet tikrovė jie kits kitam prieštarauja, ypač kuomet klausimas eina apie žmogų, jo kilmę ir tt.

Atskiri mokslininkai, žinoma, kurie drąsesni, aiškina kaip jie supranta, kokius davinius jie gauna, bet jų balsas stengiamasi pragaišyti debesų neaiškumų, nemokslinių aiškinimų, bando maderinti biologija ir teologija. Dėlto daugeliui dar ir pasimokinusių yra neaiškumų. V. A.

Kumelė Matininkas

Pradedant apgyventi Amerikos vakarus, šimtas metų su viršum atgal, neturėta dar nei žemės matavimui įrankių, nei patys matininkai neturėjo šių dienų mokslo.

Kartą reikėjo praversti kelias tarpke McLeansboro ir West Frankforto, kas dabar yra žinoma po vardu "Mažasis Egiptas." Vienam tos apielinkės ūkininkui atėjo "išganinga" mintis kaip kelią padaryti tiesiausiai. Apie linkė tada buvo vargiai pereinami miškai.

Ūkininkas gyveno McLeansboro ir turėjo senųjų kumelių, kuri neseniai buvo susilaukęs kumeliuko. Jis kumeliuką paliko namie, o kumelė nuvedė į West Frankfortą paleido. Ji kaip strėla šovė namų link, o pakūi ją sekė naujo vieškelio matininkai, palikdami pėdsakose žymes.

Taip kumelė "išmatavo" vieną pirmųjų vieškelio Illinois valstijoje.—L-is.

INSISURINĖS

—Jonukai, nebrisk taip giliai į vandenį.
—Bet kodėl papė taip toli nubrido?
—O, jis yra gerai insiurinė.

Ką Veikia Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Rašytojai

Kaunas (Elta).—Lietuvos TSR rašytojai, užrašyti "Tarybų Lietuvos" redakcijos kelintame numerio pasisako, ką jie šiuo metu rašo, la proga pareikšti nuomonės ir dėl naujosios epochos Lietuvoje.

A. Venclova be kita ko pareiškė:

Paskelbimas Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos ir jos įjungimas į Tarybų Socialistinį Respublikų Sąjungą—begalinės reikšmės faktas, kurį mums, didžiųjų įvykių dalyviams, kartais tiesiog sunku vienu pažvelgimu apgalvoti ir tikamai įvertinti. Praeis metai, dešimtiai metų ir šimtmečiai ir iš tolimos laiko perspektyvos vaikams ir vaikų vaikams mūsų gyvenantių priespaudos ir patiekios laikai atrodys vien sunkūs sapnais.

Judriame, nervingame šių dienų didelių tempų persitvarkymo darbe, kuriame taip skėmingai vadovauja LKP (b) ir respublikos vyriausybė, eliniam žmogui sunku suvokti tą milžinišką reikšmę įvykių, kurie mus veda į socialistinę ateitį. Didžiulės reformos, kurios mūsų respublikoje vyksta diena iš dienos, tųjį ramiausia ir tvarkingiausia pasaulyje revoliucija, kurioje mes turime laimės dalyvauti, vis labiau iškelia darbo žmogų ir vis labiau likviduoja išnaudotojų, parazitų klasę.

Daugia matyti, kaip iš darbo laudies kasdien kyla naujos jėgos, kurios skėmingai kuria socialistinį gyvenimą. Aš pats tuo tarpu, kaip ir daugelis kitų, dirbu darbe, kuriame esant begalo reikalingi ir svarbūs. Kaip džiuginančio gėrį pavyksta novelė, nekviama mane džiugina kiekviena nauji atidromos mokykla, teatras, muziejus, kiekviena šimtinė darbo žmonių vaikų, kuriems didžioji Stalino Konstitucija atvėrė duris į socialistinį mokslo įstaigą. Rašytojų darbui, deja, šiuo tarpu man visiška nelieka laiko.

V. Mykolaitis-Putinas: Jėsus Raudonajai Armijai į Lietuvą, pasidarė aišku, kad pasibaigė viena mūsų lautos gyvenimo epocha ir prasidėjo kita. Dabar aš galvoju taip naujoje būtyje yra dalykų esminių ir yra dalykų pripuolau, antraeilį. Esaminis dalykas yra tai, kad mes įstojome į socialistinį respublikų sąjungą—vadinasi, visuomeninių požiūrius mes įsiungiamo į teisingą žmonių rados kelį, nes kiekvienam aišku, kad ateities santvarka parcis ne nuo saujėlės valdancijne, ne nuo vadinamų "aukštesniųjų sluoksnių", kurie išsigama ir kaskart vis mažėja, bet nuo darbo žmonių masių, kurios gamina visą, kas gyvenimui yra reikalinga, vadinasi, turi teisę ir patį gyvenimą tvarkyti; politinių požiūrius, mes įsiungiamo, stiprių sąjungininkų; socialistines Tarybų Respublikas ir viso pasaulio darbo žmones, kurie kapitalizmui ir jo vedamai neprotiškai kruvinai kultūros griovybni padarys galą greičiau, negu mes tikimės. Esu'niu dalyku aš laiku ir tai, kad mums yra patikrintas tautinis savarankiškumas, laisva tautinės kultūros kūryba. Aš pats šiuo metu literatūros darbui negaliu atsidėti. Darbas universitete visiška išsėmia mano pajėgas. Dabar turin pradėti net ir ties sėkme, vėgalu pasakyti. Rūpi ir Naujosios Ileviųjų literatūros II dalis, kurią buvan bebaigęs...

J. Baltušis: Pirmausia dirbu prie seniau pradėto ir jau gerokai įpusėjusio romano iš kaimo samdinių gyvenimo "Partuolos vasaros". Turin daug pradėtų apysakų ir novelių, kurių smuoinio režimo metu neturėjau vilities paskelbti. Be to planuoju satyrinį romaną iš mistelio pa-

reigūnų gyvenimo ir kiek ilgesnį apsakymą apie kaimo degtindarius. Naujiesiems laikai taip pat jau šaukiasi plunksnos.

B. Rukūnas: Esu paruošęs naujų eilėraščių rinkinį ir šiomis dienomis įteikiu Valstybinę Leidyklai išleisti. Be to, rašau apysaką "Apaštala", kurioje vaizduojamas klero siuntėjimas lietuviškame kaime netolimoje praelyje. Taip pat ruošiu spaudai naujų novelių rinkinį.

P. Oriantaitė: Tuo tarpu rengiuos duoti spaudai poemą "Tafilė nuo Kražantės". Ji baigta rašyti dar pavasarį, bet dėl kai kurių vietų abejoju, ar cenzūra paleistų, o "ištaisyti" nenorėjau. Vėliau ketinu rašyti autobiografinę knygą apie P. Vaicaičių. Turiu daug ir kitų sumanymų bei projektų.

J. Paukštis turįs įpusėtį rašyti veikalą romaną apie Mūsos slėnių artojus.

S. Zoharuskas šiuo metu baigęs rašyti jaunimui knygą, be to, baigiama spausdinoti jo antroji "Paukščių likimo" laida.

J. Krūminis: Dirbu daug. Verčiu Tarybų poetas. Dirbu didelę poeziją apie Lietuvą. Ruošiu Escenoino poezijos knygą, kuri išėis gruodžio mėnesį.

Butkis Juzė: Aš pats kiek atspėju, stengiusis vėlai paskelbti naują Spalių Revoliucijos sukaltuves ir mūsų laudies laimėjimus į knygas įrašyti. Be kitų darbų rašau scenos veikalą "Raudonasis Drugys" ir baigiu tvarkyti ilgos rinkinį "Bernai ir Mergos".

Juozas Črūšas: Rašau, kiek sveikata leidžia, nes po ilgai užsiėmusios plaučių ligos dar nesu paskaniamai sustiprėjęs. Šiuo metu rašau novelės—jų rinkinį manau parduoti iki ateinančių metų pavasario, noriu rašyti ilgesnį dalyką, apie kurį šiuo metu gal daugiausia galvoju.

Klaipėdikiškė rašytoja Jėva Siemonaitė, paskutiniams metais ilgai sirgusi, pareiškė: Savo gyvenimu būvau daug kartų padėjusi plunksną, žadėdama šiuo daugiau neišeiti ir rėnkama, o tai dėlto, kad sunkus buvo gyvenimas, kad nepalankios buvo sąlygos. Šių vasarį man, skaudžius nelaimės pralokštai, bejeigi galint ligos pale, atlektė viena žinia, atlektė kita: "Mes tamstą atsimeiname, mes tamstos darbo sąlygas taisome, tik sveik, kelkis ir dirbk". Iš to tai ir sprėndžiu, kad lietuvių rašytojų laukia šviesi ateitis. Mano šiais metais baigta rašyti apysaka "Tėvas", nušviečiantį skaudų likimą povenioki kūdikiui, priversto gyventi tarp žmonių fariziejų—laukia leidėjo. Baigiąmas tvarkyti novelių rinkinys. Įpusėjus viena kita apysaka iš socialinio gyvenimo. Tik-tai sveikata nuolat trukdo darbe. Daug turiu užsimojimų, daug turiu naujų projektų.

Kazys Binkis be kitko pareiškė: Jau greit trys mėnesiai, kaip man daktarai yra uždraudę rašyti, net ir kalbėjimo lauką yra apribę iki minimumo. Visas ryšys su pasauliu—tai mano mieli laukytojai pasisventėliai. Pats aktingiai gyvenime nedalyvaudamas, jaučiamis atsilikęs nuo gyvenimo visomis trims mėnesiams. O trys mėnesiai dabar—tai visa epocha.

Mane užvis labiau džiugina, kad lie didieji epochiniai pertvarkymai pas mus Lietuvoje vyksta laikingiausioje dvasioje ir visuotniū pritarimu. Vyksta didžiausia revoliucija be barikadų, be šitvių, kraujo lašo nepraėjant. Šiuo visuoliniu pamišimo ir kruvinomo kvailitlio metu norisi tik dar puolat kartoti kiek pakeistų, ilgus amžius lietuvių giedotį giesmės posmą: nuo maro, bado, ugnies ir karo išgelbėti mus, Raudonoji Armija. Jei sveikata kiek pagerėtų, stengčiaus ir aš įsitraukti į bendrą kūrybinių darbų. Bet kol kas

man tik svajoti apie tai leista. Šia proga širdingai dėkoju Partijai, Vyriausybei ir Rašytojų Sąjungos vadovybei už gausiai man ir mano šeimai suteiktą moralinę ir materialinę paramą.

Teofilis Tilvytis: Man atrodo, kad tiksliausiai ir nuosirdžiausiai bus atsakę į klausimą prof. Mykolaitis-Putinas, prisipažindamas, kad jam dar kurį laiką teks su savim aiškintis, kol visos abejočės išnyks ir kūrybiniai polėkiai susilies su šiuolaiais žengiančiu socialistiniu gyvenimu. Nedaug, rados, praėjo laiko, o mes jau esame palikę praelyje visą skalę pergyvenimų, konfliktų, staigmenų ir diena iš dienos daromės tvirtinės didžiosios socialistinės kėrybos bendradarbiai.

Dėl darbo, tikriausiai dėl projektų, galiu pasakyti tiek, kad esu daug ką pradėjęs dar anais laikais. Darbas buvo sustojęs dėl žinomy priežasčių: dėl cenzūros. Pradėta poema "Broluva", kuri vaizduos trijų brolių tragediją suvalkiečių sunkiame metu. Poema turės būti gal net didesnė už "Diegų". Tačiau šiuo tēra dar parašyta tik viena šeštoji... Teks pavartyti bylas Kar. Teismo, dabar išnaisinelti nebėra reikalo ir prasmės. Turin įpusėjus komediją iš namų savininkų siuntimo liukų, bet toliau nerašiau, nes negalėjo ji būti pastatyta. Turin taip pat pradėtį linksnos prozos knygą apie klebonijų gyvenimų vienos vasaros atlaidų dienomis...

Is LLD 146 Kp. Veikimo
Los Angeles, Calif. — LLD 145 kp. išnešiamas susirinkime buvo išduotas šaportas iš vakarinės, kurį buvo surengta gruodžio mėnesi dēlei darbininkiškos spaudos.

Atkas rindos šios ypatos: Levaniene \$6; Pukis \$3; Leviasuskienė \$2.90; Babičienė \$2.55; Šmitienė \$1.60; Žaunys \$1.15; Pupienė \$1; Okvidienė \$1. Viso surinkta \$19.20. Iš draugijų tai tik dvj tam tikšuli aukavo, tai yra: LDS kp. \$5 ir LLD kp. \$3. Pas nekuriuos mūsų draugus yra nerangoma. Pas vieną komisijos narę liko pinigų keli doleriai ir ta komisijos narė neatsilankė į susirinkimą išduoti raporto. Kitiems pasakius, kad viską išmokėjusi ir nieko neliko. Tas nepapraktiška. Reikia draugijai parodyti už ką išmokėti.

Kokis Skirtumas Kai Darbininkai Dirba Sau
IR DARBO DAUGIAU, IR GAMYBA PAKELTA KELE-RIOPAL.

Vilnius (Elta).—Vis didesniu tempu vystosi socialistinės lenktyniavimas, kurį įvairūs fabriakai pradėjo ryšium su artėjančiu Spalių Revoliucijos sukaltimi. Į lenktynes vienos kitas išaukia vis naujos juonės. Tokios lenktynės paplito iš miestų ir pramonės įmonių į tolimus vaščius ir kaimus, tarpe smulkiųjų įmonių, amatų ir net lauko darbininkų, dvaruose ir tarpe vaštiečių. Pavyzdžiui, Zarasų apskrityje viešųjų darbų darbininkai, norėdami stipriai paminti

Drę. Levaniene išdavė abskaičių ir pridavė likusį pelną \$39.05. Nutarta pasiūsti kam paskirta nelaukiant ištyrimo tų neakūmų.

Naujose sumanymuose buvo pakeltos klausimas, kad rengti

Kur nors Graikijos fronte. Graikų anti-olraitinės apsigynimo priemonės, kuriom atmušama italų lėktuvų atakos. Iki šiol graikai smarkiai plekia juodmarškinius ir vis dar tap vadinamoji Italijos teritorijoje, butent, fašistų užgrobtą Albanijoje.

kokį parengimelį su programa, užkandžiais ir šokiais tarpe užgavėnį ir vėlykų. Ibrinkta tam tikšuli darbotinis komisija iš šių draugų: Babičius, Repečka, Pukis Druskis ir Pečiulinė.

Po susirinkimo buvo diskusijos. Kadangi niekas neturėjo lėmos, tai buvo pakeltas klausimas apie lietuvius inteligentus ir veikėjus ir ar Lietuva nepadare klaidos draskydama dvarus. Prieita prie išvados, kad ne, nes jeigu išvykio būtų mėginata taip patvarkyti kaip Sovietų Sąjungoje, dirbti išvien neišsikirsčius, tai Lietuvos žonės skųty, kad iš fašizmo vergijos pasiliusavome, tai kitą įvedė. Taigi Lietuvos dabartinė valdžia taip daro, kaip žmonės reikalauja. Laikai bėgant jie patys supras ir patirs, kad išvien geriaus dirbti ir daugiausia naudos ir patys pradės vienytis.

LLD 145 Kp. Koresp.

Kokis Skirtumas Kai Darbininkai Dirba Sau
IR DARBO DAUGIAU, IR GAMYBA PAKELTA KELE-RIOPAL.

Vilnius (Elta).—Vis didesniu tempu vystosi socialistinės lenktyniavimas, kurį įvairūs fabriakai pradėjo ryšium su artėjančiu Spalių Revoliucijos sukaltimi. Į lenktynes vienos kitas išaukia vis naujos juonės. Tokios lenktynės paplito iš miestų ir pramonės įmonių į tolimus vaščius ir kaimus, tarpe smulkiųjų įmonių, amatų ir net lauko darbininkų, dvaruose ir tarpe vaštiečių. Pavyzdžiui, Zarasų apskrityje viešųjų darbų darbininkai, norėdami stipriai paminti

Spalių Revoliucijos sukaktį ir atsidėkoti Lietuvos TSR Liaudies vyriausybei už tiek daug gerovę per tokį trumpą laiką suteiktą, nors dalimi už tai atsiųgindami paskelbė socialistines lenktynes, į kurias išauktė Trakų apskrities darbininkus, laikotarpiui nuo spalio 18 d. iki spalio 31 d.

Per trumpą laiką nuo nacionalizavimo, degtukų fabriakas padarė didelę pažangą. Prieš nacionalizavimą dirbęs tik po 4 dienas savaltėje, dabar dirba visas 6 dienas, pirmiau pagaminavo per dieną 28 degtukų dėžes, o po nacionalizavimo jau pagamina po 34 dėžes (po 5,000 dėžučių kiekvienoje), o prasidėjus socialistinėms lenktynėms jų gamina po 37 dėžes. Be to, dabar žymiai sutapuoma žaliavų, chemikalų ir kuro, ko anksčiau niekas nepasidavavo. Fabrike per 7 metus buvo remontuojama dėžučių pakavimo mašina, dabar gi prie naujos santvarkos fabriakai šaltalvianį jų suremontavo per vien savaitę.

Įvedus Tarybų santvarką, Vilniaus amatininkai pradėjo organizuoti į gamybos artelės. Pradėjo veikti pėsčiniū gamintojų artelė, "Pirstinė", kurioje susijungo apie 400 tos specialybės amatininkų. Organizavosi mėsininkų artelė "Mėsa", kuri mieste turio 300 punkty ir veikls sutartinai su "Maisto" bendrove. Batsuviai organizavo artelę "Liespos 21 d.", chemikai—artelę "Chempart", moterų rūbų siuvėjų—artelę "Adata", medžio apdirbimo—artelę "Jėga" ir audėjų—artelę "Audeja".

Visi 23 Vilniaus saldainių fabriakai ir dirbtuvės turės vieną artelę ir vadovybę. Dirbant bendrai, bus pašalinta konkurencija ir bus pagerinta prekyjų koky-

bė bei gamybos našumas. Vilniaus mašinų darbininkai nutarė ligi Spalių Revoliucijos sukakties padidinti gamybą 20%. Viename mašine per parą pagaminama 118,000 kilogramų miltų, pasiryžta pakelti iki 140,000 kilogramų. Jų pavyzdžiui pasiekė saldainių ir šokolado ir popieriaus fabriakų darbininkai.

Neatsileka ir Vilniaus 71 pradžios mokyklos. Šiandien vargiai bėra imonė, kurioje darbas nevirty su padidintu tempu ir darbo našumo ūpu.

Visoj Tarybų Lietuvoj jau įregistruota apie 50 artelių, dar apie 30 artelių padavė pareiškimus ir jų įsisteigimas tiriamas.

Didžiausias Miestas Illinois Valstijoje

Jeį paklausti kuris miestas Illinois valstijoje yra didžiausias, tai bile vienas lengvai atsakys, jog Chicago. Bet ne taip buvo šimtas metų atgal.

Apie 1840 ir kelis metus vėliaus, didžiausias šios valstijos miestas buvo Nauvo, kurio šiandien tik šešėlis belikes.

Nauvo miestelis, arba geriaus pasakius, bažnytikaimis, randasi Hancock apskrityje, prie Mississippi upės, šiaur-vakariniame valstijos kampe.

Pirmiaus šis kaimelis vadinosi Quashuema ir jame gyveno išimtinai dvi indijonų gentys, Sac ir Fox.

1824 metais tą apielieku nuo indijonų atpirko (200 akryk) pirmas į šią vietą atvykęs baltveidis James White ir praminė Commerce City.

Apie 20 metų vėliau, vejamai iš rytinių valstijų mormonai, sustojo prie Mississippi upės ir ten įkūrė savo sektos koloniją, duodami ją dabartinį pavadinimą—Nauvo.

Miestui vardas duotas per "apreiskimą." Būtent, vienas mormonų sektos vadas apsisapnavęs ir jam buve "iš aukštybių" įsakyta parinkti miestui vardą. Žodis Nauvo panašus į senovės hebrajų žodį "naveh", kuris reiškia priimtumą, grožę. Religinėse apiegoose mormonai taip ir vadindavo savo įkurtą miestą "Graži Vieta", arba sutrumpintai ir sulyg "apreiskimo"—Nauvo.

Aukščiausio laipsnio miestas pasiekė 1840 metais, kada jame gyveno per virš 15,000 gyventojų, didžiūmoje mormonai. Bet už kelių metų jie buvo užplūti kitų krikščioniškų religinių sektų pasekėjų ir išvyti visai iš Illinois valstijos. Didžiama jų žuvo kolonija. Kiti pasiekė Utah valstiją, kur įkūrė tyruose Salt Lake City.

Šiandien Nauvo nebeturi nei tūkstančio gyventojų. Šimtas metų atgal klestėjęs miestas, kai Chicago tebebuvo tik pelkėtas kaimelis, Nauvo šiandien yra tik šešėlis. —Studentas.

Paskubinkite Vajaus Darbą

(Tąsa nuo antro puslapio)

ng, jei Detroitas joms šposo neiškirs.

Clevelandas šiemet gražiai pasidarbovo, bet Detroitui nē iki pusės nedaėjo. Clevelandiecius reikty subrusti bent paskutinėmis dienomis. Nesijausite gerai, paskelbus gultinas skaitlines, kaip Detroitas jus taip toli pralenka.

Visus vajaininkus prašome užsėdėti sau tam tikrą kiekį pasiekti ir išpildyti tai.

Budginienės ir Vasiliauskos prašome būtinai gauti du naujus, kad pasiekus 50. Jei daugiau gausit, dar geriau.

Andriūnės, Aliukienės ir kitų prašome būtinai gauti 6 naujus skaitlytuos. O jei gausite daugiau, busime labiau dėkingi.

Oną Remeikienę prašome bent pabaigoj vajaus padidėti.

Juškos ir Sakalienės prašome gauti dar bent 4 naujus skaitlytuos.

Tas pats ir su kitais vajininkais, tik visiems neuždėsimė kvotų, patys užsidėkite.

Vajui artinasi pabaiga. Subruskite dirbti per tą keiloliakį dieną!

"Vilnius" Administracija.

"ANT RYTO PO..."

BISMA-REX
Pavėlės Tamstai

Išvengtį Valandų Valandas

Nesmagumo ir kentėjimų iš priežasies peraukus važio ir per daug gerimo. Tai saugus ir pirmas vaistas, kuris ketverpali patalys išvė skėti ir atstegs normalu virškinimą.

Tukalantini vėry ir moterų atsidėta ant Bisma-Rex dēlio, kad šie vaistas taujau prašalina kenksmingas rūgštis iš skėvio, rėmėni ir sėje galite nusipiekti šėitrynos kiekio Bisma-Rex už 50c. Reikalaukite Bisma-Rex šiandien vėitandje išvardinti tikrajį šią vaistu varda.

Parsiduoda visur, kur matytyste šią reklama.

UNION DRUG CO.
35th & S. Halsted St.
Chicago, Illinois

Kas atėisai šį skėlbina, gaus gražų suvenėrą.

Šį kartą jie dar išliko gyvi, bet... Tai burys manierijų, kurie išbuvo užgriuti po žeme 19 valandų McIntire kasykloje. Pennsylvanijoje, Kongrese yra pasulytas bilis, kuris priverstų kompanijas atsargiau saugoti darbininkų gyvasi mainose, bet ar jis praeis, dar klausimas. Kompanijom tikienis tokiu įstatymu nepageidaujami, nes reikia išleisti tam pinigų. O darbininkus, jei vienus užmuša—ateina kiti.

KATALIKŲ SPAUDA APIE LIETUVĄ

Pavarčiau dviejų dienų, sausio 3 d. ir 6 d., "Drauge." Metasi trys dalykai į akis:

1. Ten tvirtinama, kad Lietuvoje nėra laisvės ir ji būtina kada nors atgaus atgal "laisvę" del kunigų.

2. Didelis noras, kad įvyktų karas tarp Sovietų Sąjungos ir Vokietijos.

3. Prieglaudų įieskvojimas Vokietijoje.

Kas Yra Laisvė?

Kunigų "Draugas" bando storai pabrėžti, kad Lietuvoje nėra laisvės. O nėra todėl, kad:

"Sulikvidavo katalikų, liaudininkų ir socialdemokratų spaudą."

Spaustuves nesulikvidavo. Jos dabar smarkiau veikia, negu bent kada pirmiau. Tik nėra tais vardais laikraščių ir toliau neskleidžia jų įprastą ideologiją.

Dabar pažiūrėkime kokia ta ideologija: katalikų, liaudininkų ir socialistų ideologija.

1. Palaikyti išnaudojimo sistemą.

2. Turi pasilikti klesos, bagoti ir biedni; bagoti gyvenyti prabangoj išnaudodami biednus.

3. Žmonės čia tik pakeičiami, o tikrasis jų gyvenimas kaip numirs.

Nauja Lietuvos vyriausybė panaikino sąlygas, kur buvo žmogus išnaudojamas. Daugiau fabrikantas, dvarininkas ir kunigas negali išnaudoti žmogų ir sau įtalkinti kviesti valstybę, kad jam padėtų darbininkai skriausti.

Tarybų socialistinėje Lietuvoje naikinama klesos ir sykiu panaikinama partijos, kurios stoji už klesing visuomenę, už išnaudojimo sistemą. Paliko pilniausią žmonių laisvę steigti beklesinę visuomenę. Dabar del liaudies prisikėlė Lietuva, išauvalius nuo išnaudotojų.

Religijos Laisvė

Tarybų Lietuvoje yra pilniausia religijos laisvė. Nori eiti į bažnyčią, nenori, nei. Jautiesi padėti kunigui, jam duodi. Nori, nieko neduodi. Tai žmogaus pilnoji sąžinės laisvė.

Kunigai stengiasi įtikinti žmogui, kad jis numiręs gyvens, kad bus sudnas diena ir ten už gerus darbus gaus amžiną ramybę, o už neėjimą išpažinčių ir nedavimą kunigams pinigų velniai spirgys, tai laisvė. O yra baidi nelaisvė, jeigu žmogus gali niekieno nepersiekti jam sakyti, kad žmogus yra dalelė gamtos. Išsivystęs kaip ir kiti gyvūnai ir jam nereikia nei išpažinties eit, nei kunigam rankos bučiuoti.

Noras Karo Sovietų Sąjungos Su Vokietija

"Drauge" perdėm matosi didelis noras, kad tik prasidėtų karas tarp Vokietijos ir Rusijos.

Jeigu jie bent kiek myli Lietuvą, tai kaip jie gali reikalauti tokio karo? Juk tas karas paliestų Lietuvos žemes ir baisiai viską išnaikintų.

Vokietija turi baisias mechanizuotas jėgas. Sovietai turi baisiai galingą armiją. Jos susitiktų ties Vilkaviškio, Marijampolės, Eitkunais, Tilže, Karaliaučium. Tom vietom tekty baisiai nukentėti.

To gali norėt tik pikti Lietuvos priešai: Nežurint, kad jie Lietuvai lemia liepsną ir pelens kruvas, bet bažijasi, mūsai į krutinę, kad kunigėliai ir visi smetonaižiai karštai myli Lietuvą. Girdi: "Lietuva kelsis."

Trumpai ve kas. Nors tik pelenai likty, bet bile tik tuose plotuose keltysi išnaudotojų priespaudos ir tamsinimo galė.

Berekalo kunigėliai! Sausio 11 d., 1941 m., No. 9

Amerikietiš liuosnortis "kur nors Anglijoj". Kiek laiko atgal burys amerikiečių moterų išvyko Anglijon kartu išsiveždamas kelis lignonvežimus (ambulances). Čia matosi trys jų bėrisant žaizdas sužeistam oro atakose miesto sargui.

le netekės iš vakarų, upės neplauks atgal, nepasuksite istorijos ratą atgal. Vienas kelias jam tėra, jeigu norite būti naudingi gyvenime žmonės—persiaukleikite!

Prieglaudų Įieskvojimas Vokietijoje, Gyrimas Hitlerio

"Draugas" ir kiti katalikų laikraščiai užpildyti niekiniu, šmeižimu Tarybų Lietuvos ir visos Sovietų Sąjungos. Ten viskas negerai, girdi, ten baisus badas.

Aišku, kad tai melas; viskas išculpta iš piršto. Bet rašo ir gana. Lietuvoje nėra kortelės. Viso žmonės gaus. Jeigu yra koks mažas daktų trukumas, tai pasėka karo.

Dabar apie Vokietiją, kurioje smetonaižiai įieskvojė prieglaudas. Vokietija yra "Draugo" ir kitų kunigų vedamų laikraščių išganymo žvaigždė.

Tai gi pažiūrėkime kaip yra Vokietijoje.

Kunigas J. Prunskis, kuris išbėgo iš Lietuvos, kad niekinti nuo išnaudotojų pasiliuosavusių liaudį, ve kaip rašo apie savo patyrimus Berlyne:

"Berlyne visi svarbesnieji produktai — duona, mėsa, riebalai, cukrus ir t. p. — gaunami tik su kortelėmis. Be kortelės nenusipirksi nė vieno kiaušinio: reikia tam leidimo—kartelės, o ir su kortelėmis gaudavome tik vieną kiaušinį per savaitę. Nuplyšus puspadžiams veltui prašėme batsiurvus patikti naujus — pirma reikia gauti leidimą—kortelę. Ne-

nupirksi nė nosinės, nė kaklaraiščio, nė apyvaklės be kortelės, net ir paprasčiausiems juddiems siulams pirkti reikia turėti specialę kortelę.

Spruntama, kad riebalų, mėsos žmonės gausa nepakankama. Pieno, galima sakyti, gausa tik vaikai."

Smetona norėjo Lietuvą pakišti po Hitlerio skvernu. Kai tas liko atidėta, tai jis dumė į Berlyną ir paskui ji keli dešimtai žvalgybininkų, dvarininkų, kitokių išnaudotojų, na ir kunigas Prunskis. Bet nazų sostomiesty pabuvę keletą nedelių ir gerai iš-

alkę dabar čia ambrija pries Tarybų Lietuvą. Kitaip galima pasakyti, žmogus iš piktumo save eikvoja, kodėl jis Lietuvą nepadarė tokia, kaip dabar yra Berlynas?

Poneliai, galite burnas ausinti. Lietuva eina nauju—socializmo keliu. Ji prie jus nesitaikys. Jeigu jus norite būti kam nors naudingi, tai save pritaikykite prie Lietuvos socialistinio turinio ir tautinės formos.

Teisutis Bitika.

Jusų giminėn Tarybų Lietuvoje patiks "Vilnis" — užprenumuokite!

Seniau ir Dabar

NAUJAS GYVENIMAS SENOJE LENTPIŪVĖJE.

Kaunas.—Miesto pakraštyje prie Neris kranto stovi buvusi "Universal" lentpiūvė. Ši lentpiūvė yra vienas geriausių pavyzdyti ir ryškiausių įrodymų, jog kapitalistai bei jų samdinai—direktoriai nemokėjo vesti įmonės, nenorėjo atsivėlgti į darbininkų žmonišką darbo sąlygų reikalavimus ir siekė išpausti iš darbo žmogaus didžiausią pelną.

"Universal" lentpiūvės savininkai buvo septyni kompanjonai, kurie puikiai susimamė, kaip daugiau pasipelnyti. Įg vedama įmonė vis smuko žemyn. 1932 m. padėtis pasūtrėjo. Darbininkams nebuvo išmokėtos 2 mėnesių algos. Po ilgo nesekmingo prašymų ir derybų buvo paskelbta streikas. Lentpiūvės savininkai pasaukė policiją "sutrամdyti neklauzadus..." Po streiko nenorėjo priimti įmonės darbininkų delegacijos narius. Kilo kitas streikas, kuris pasibaigė sėkmingai: visi

stoji vėl į darbą, o senos algos buvo išmokamos po 15-20 litų per savaitę. Tokia padėtis nesitęsė ilgai. Vienas kompanjonus, tūlas Fainbergas, apgavo kitus sėbirus, sugniužė juos finansiskai ir sustabdė lentpiūvę dėl "bankroto". Skolų, tiesa, buvo pridryta nemaža—apie milijoną litų, bet įmonės savininkai dėl to tariamo bankroto nenukentėjo. Jie ir toliau spirkinėjo miško medžiagų, kurias apdirbdavo kitur, gi "Universal" lentpiūvės darbininkai kentėjo badą.

1939 m. smetoniškos vyriausybės įsteigta akc. bendrovė "Stalyba" pigiai supirko modernias kas iš Klaipėdos krašto atvežtas mašinas ir atnaujino lentpiūvės veiklą. Kadangi valdantiems plutokratams rūpėjo darbininkų dvasinis išganymas (skaitly—paverčimas), tai direktoriui buvo paskirtas ne medžio apdirbimo specialistas, bet tūlas vieuošis Mrazauskas. Šis vieuošis elgėsi pagal žinomą Smetonos receptą: samdydavo tik ge-

rus pažįstamus, artimus, vieminčius. Miesto darbininkams, staliams buvo atsakoma "Nėra darbo!" Dirbtuvės buvo aplesios, stogai kauri, patalpos šaltos.

"Kai atėjo Raudonoji Armija, sako įmonės komiteto narys drg. Jonckis, mes išvarėme Mrazauską ir išrinkome komitetą, bet jį pateko išvytoji vieuošio pasekėjų—augintinių dauguma. Todėl komitetas nepalavo. Komiteto pirmininkas drg. Valaitis nesidomėjo dirbtuvės klausimais. Ką tik praši nupirkti, vis nėra ir nėra: nėra klijams indelių, nėra elektrinio gręžtuvo, nėra kitų įrankių, nors imk ir sustabdyk darbą. Bet išimti pats pirkti, žūtėk stebėklai: viską gausi! Be to, buvusio komiteto pirmininkas buvo savanaušis. Jis paskyrė save brigadiriumi, kad gautų po 10 centų daugiau per valandą! Kitų užklaustas, jis mėgino neigti ir nevykusiai teisintis. Todėl teko rinkyti naują komitetą, kuris atskiriau cijų savo pareigas."

Į pašnekėjų įsiterpė komiteto narys drg. Tiška: "Buvo atstikimū, jog į 'savųjų' padarytas klaidas buvo žūdirama pro pirštus, tiesiog nutylima. Dėl tokių klaidų nuėjo niekas drg. Rudžio mėginimas pakelti darbo našumą."

Dabar to nėra: naujo įmonės komiteto nariai reaguoja į visas daromas klaidas. Todėl pakilo dirbininkų kokybė. Anksčiau kasdien būdavo sugadinimų, kurių taisymas ar pašalinimas sugaišdavo daug brangaus laiko. Dabar retai pasitaiko tokios klaidos. Nes komiteto nariai nekrepia dėmesio į asmenines pažintis ar bičiulystę ir griežtai kovoja su dirbininkų gadinimu."

Aplankęs visus skyrius, užėjau į kontorą. Čia drg. Barčevskis, senas medžio apdirbimo specialistas, suteikė kankiras informacijas: "Darbo našumas padengia kyla. Kapitalistinė administracija apkrandavo darbininkus įvairiais darbiais: vieną valandą dirbdavo laignes, kitą—durų, trečią—ką kitą. Dabar stengiamasi darbą sviendinti. Siekiama, kad darbininkas turėtų pastovų, vienodą darbo uždavinį. Dėl to kyla darbo našumas bei dirbininkų kokybė ir gaminiui atsieina pigiau. Pav.: seniau vienas stalius suguldavo ir apkaustydavo per dieną šešias staudas, dabar—13. Seniau vienas staktas kainavo 12-13 litų, dabar savikaina yra 7.61 lt.

Įmonės komitetas gerai veikia. Kas vakarą susirenkama ir nustatoma ryd dienos darbo programa. Komiteto pirmininkas drg. Moleris ir kiti nariai ateina kas rytas 7 val. Į dirbtuvę, gatutinai nustato dienos darbus, skaito laikraščius ir aptaria cilmunos reikalus.

Šis senas santvarkos gavome mėnagos palikimą. Lentų sandėlis buisiusioje netvarkoje. Pirmos, antros, trečios ir ketvirtos rūšių lentos gali sukrautos vienoje vietoje, sumaišytos, supuvusios. Kai reikia pirmos rūšies lentų, tai lenka apverstį galva žemyn visą sandėlį. Be to, rastų piovimo įrenginiai (gate-

riai) ir apšildymo katilas visai apūdiję. Mat, po šio pavasario potvinio metalinės dalys nebuvo nei išleptos, nei apvalytos ir pradėjo rūdyti. Už tokius darbelius reikėtų buvusius administratorius traukti atsakomybėn! Dabar mašinos ir katilas taisomi ir bus vėl paleisti į darbą.

Galop, apie patalpas. Savanurdiškoms kapitalistams nerūpėjo darbovietės tinkamas sutvarkymas. Darbininkai dirbo pašūriose. Per kiamus stogus lydavo. Skersvėjis "vėsinavo" darbininkus, o dėl šalčio buvo net nelaimių. Dabar visur remontuojama. Sienos padvigubinamos, naujai apdengiami stogai, įtaisomos apšildymas, ventilacija ir panasiai.

Lentpiūvę perėmė LTSR Pramonės Statybos Treistas. Po naujų metų mūsų laukia dideli uždaviniai: mums kaip trečio stalių dirbtuvei teks aptarnauti daug stalybų ir padvigubinti savo gamybą. Tam mes jau šiandien ruošiamės."

Jau ketinau išeiti, bet sutikau komiteto drg. Bendžių, kuris štai ką pareiškė: "Stalių dirbtuvėje veikia komukoopelė. Joje 4 žmonės. Paduoti įstojimo prašymai. Prašymus padavė geriausi, dorai bei pažangiausi įmonės darbininkai, kurie nuolat padėjo mums sunkiais laikais.

Įmonėje veikia mūsų vadovaujamas švietimo būrelis, kuris susirenka 2-3 syk į savaitę. Dėstoma TSRS bei LTSR konstitucijos ir skaitoma VK (b) P istorija. Be to, organizavosi šaltkalvių tobulinimo kursai. Deja, ir būrelis ir kursai turėjo sustabdyti laukiant savo veiklą dėl reydymo laikinai savo veiklą dėl reydymo. Atremontavus turisime erdvią skaityklą ir valgyklą. Ten galėsime atnaujinti ir praplėsti savo kultūrinę veiklą. J. M.

Tel. Yards 1651.

John A. Laudont
Tavern

Vynas, Likeriai, Geras Alus
Cigarai ir Užkandžiai.

3538 S. Halsted Street
Ir
Mėsos-Groserio Krautuvė
3441 S. Morgan Street

Ant jusų paliepiamo
mūsų tikslas duoti
jums geriausią
patarnavimą ir

ANGLI

West Kentucky Egg \$7.70
Frank. County Egg \$7.70

Cosy Home Stoker
\$6.60 už toną
su takais

Roseland Coal Co.
343 West 107th Place
Pultman 6776
TUMONIS ir SUNAI, Sav.

John Graber Garage

809 W. 32nd St., Chicago

Taisau automobilius, trokus. Darbą garantuoju. Kas tik reikalinga del auto patalpos, atlieku visoki darbą. Kreipkitės.

Res. Phone Victory 2223
Bus. Phone Calumet 7988

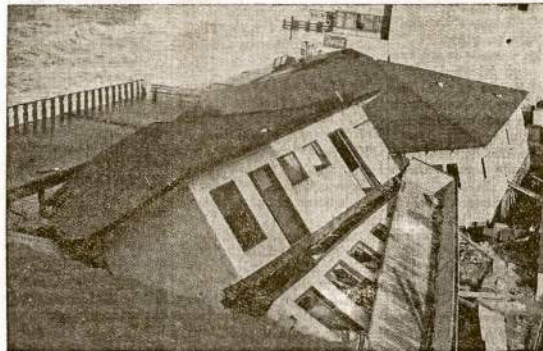
Autorizuota Agentūra

PACKARD-CHRYSLER-PLYMOUTH
AUTOMOBILIŲ

BALZEKAS MOTOR SALES

3451 Archer Avenue 4030 Archer Avenue

Phone: VIRginia 1515

Ir Californijoje kaip kada oras nepatikimas. Štai kas beliko iš vieno vasaravimo, kai aną dieną į valstiją praužė didelė vėtra.

Telef. Republic 1538.

INTERNATIONAL LIQUOR CO.

6246-48 S. California
Chicago, Ill.

Lietuvių didžiausias degtinės ir vyno sandėlis. Užlaiko geriausią amerikonišką ir importuotą degtinę.

Reikalaukite jusų tavernui Sunny Boy, 4 metų senumo, Kentucky degtinės. Turtinga, švelni ir labai puiki degtinė Tai gi reikalaukit Lietuvos Krupniko.

PARDUODAME TIKTAI TAVERNAMS

Mūsų Valandos nuo 9 iki 5
Užsakymai išvejojami sekandia diena.

FRANK VIZGARD

KLASIKAS VINCAS KRĖVĖ LAISVĖS AKIVAIZDOJ

Vincas Krėvė į lietuvių literatūrą atėjo po 1905 metų revoliucijos. Atėjo iš šiaurinės pastogės, iš laudies. Šalis skendėjo sutemoje. Vincas Krėvė savo galinga mintimi pakilo virš jų, pakilo ir švietė taką į laisvę.

Krėvė jau savo kūrybos pradžioje išliko į tas viršūnes, kuriose viešpatuoja arai, saulė, laisvė. Ir reakcijoje, kai audra plėčė bures iš jo rankų, jis dar tvirtinau įkilo į tas viršūnes. Ne, jis į sutemas negrįžo.

Į Krėvės "Sutemas" sudėti kūriniai—tai negestantis minčių aukuras, tai literatūrinė simfonija. Krėvės kūryba gimdo laisvę ir kovos ilgesį. Joje įkūnyta didžiulė, kaip dangus, rasytojo meilė liaudžiai, žmonėms: "... Pamilau at tas minias—rudančias, susopusias, tokias galingas, o taip niekinamas. Pamilau tas minias, nes jų valia galinga ir visa naktinanti, kaip viesių smarkumas."

Kokios krypties Krėvės "Sutemy" kūriniai? Vieni realistiški, kiti simbolistiški, tretį fantastiški—pasakos.

"Laimėjime" duotas audros piešinys. Kas gi toji nerimstanti audra? Kova už laisvę. Audroje merginos rankose suplevėjusia vėliava. Vėliava spinai žodžių žvaigždėmis: "Laisvė, lygė...". Audra gaudžia, ūžia, siaučia. O po merginos "Pasaulis teka nauja saulė...". Pasaulis launda. Epiloge audra nurimsta, nuslušta. Tačiau dainius tebeliko rankose lyra, ir vis trokšta skambinti apie laisvę. Audroje dainius liko ir pats audra. Jis susunka: "Kad taip dar kartą, dar vieną kartą atsikvėps audros pūstelėjimui!..."

"Senatvės mintyse" Krėvė pasakė karčių tiesą apie seną pasaulį, prakeikė civilizotų žmogų—tigra, kuris yra nepalyginamai žiauresnis, begėdiškesnis už "Nibelungų giesmės" herojus. Juk ar ne šis žmogus trypija žydinčius Europos laukus, griaučia miestus, degina koryfėjų veikalus?

Karas—tai siaubas, purvas, gėda ir mirtis. Toki karo vaizdai Krėvės kūriniuose. Jis sako: "Zemė krauju populus, asaronis upės pabrūkusias, oras dejavimų tvaną, o padangių erdvės vien mirių ir sopulį gėdino".

"Dainavos šalies senų žmonių padavimai"—skambiausia ir gražiausia lietuvių literatūros simfonija.

Tai simfonija, kurioje virpa, plaka lietuvių liaudies širdis. Kai laisvei grėsė pavojus, kai kryžiuočiai puolė Dainavos šalį, puolė tėvynę, liaudis buvo nemingalimas Herkulesas. Krėvės Meilūzė—tai legendarinis riteris. Ji kovėsi prieš kryžiuočius, kaip jūrės lūtas. Ir ji mirė už gimtąjį šalį, už lietuvių laisvę. Žanos de Ark mirties. Nekartų Lietuva matė siaučiantį juodą kryžiaus karo uraganą. Jis lėjo į istorijos gėdos lapus. Lietuvių liaudies kova prieš jį baigėsi garbinga žalgrio epopeja.

Krėvė vienintelis rasytojas, kuris vaivorykštės varsonis įaudė į kūrybinio žodžio drobę mūšius prieš kryžiuočius. Koki prometėjiški jo herojai, herojai, kurie dėl laisvės nežinojo jokio svyravimo, jokios gėdos. Kai švedrų pakliuvo nelaisvės, jis prabilo:

"Kalavijų mane pavergtė, kalavijas mane tik ir išvadoti gali."

Krėvės kūriniui iš lietuvių praeities—gražiausia lietuvių tautos istorija. Jis teisingai įvertino tų kunigaikščių rolę, kurie kartu su visa šalimi gynė tėvynę nuo kryžiuočių, nuo užpuolkių. Jo Margiris, net aspuotės riterių, nebijojo prabilti liaudies balsu: "Niekšas yra, kuris kovos metu priešui nusileidžia. Tik išgama gali pasirinkti vergo likimą." Margiris savo herojizmo, savo drąsa, savo pasiryžimu galį prilygti Epton Sinkerio Džimmi Chiggensui. Džimmi Chiggens perėjo per kalėjimo

pragarą ir karę. Džimmi Chiggens paėmė į rankas laisvės idėjos bures. Jį sučiupo. Jį įkėjo į rūši. Jį kankino, rijo, kaip Prometėjų. Bet didvyris nepalūžo. Nepalūžo, nors kankinimas atėmė protą.

Krėvės Margiris, atsidūręs ties bedugne, nelaukė, kol priešas jį pastumė į tą prarają. Jis krito po savo durklo smūgiu. Jis nebijojo mirties, bet bijojo muskentki priekui.

Tokia Krėvės vaizduojama praeitis lietuvių skatina drausmą pamilti laisvę ir žengti į ateitį, į laimėjimą.

"Daina apie arą"—simboliškas kūrinys. Kokia jo pagrindinė idėja? Laisvė. Laisvė—gyvenimo saulė. Ir aras buvo galingas, kol ją turėjo. Tačiau, kai jis nusileido į žemę, kai pakluvo į narvą, jis nusijo, jis mirė. Mirė, nes iš jo atėmė laisvę. Kūrinio pagrindinė idėja ne tik laisvė, bet ir kova už ją.

Kas gali taip mylėti laisvę, kas gali, kaip aras, žiūrėti ir veržtis į viršūnes? Liaudis. Liaudis ir yra tas aras, įmestas į narvą. Liaudis gliaui įsirežusi į žemę, bet savo mintimis ji lekioja padangė.

Krėvės aro daina primena koryfėjas Maksimo Gorkio sakalo giesmę. Gorkis liaudies veržimuis, liaudies ilgesi, troškimui, pakilti virš žemės purvo atvaizdavo per sakalą, o Krėvė per arą.

Nemąžiau jaudinančios jo realistiškos apysakos. Jose jis ryškiai, meistriskai bruožais nuopėdė kaimo buities vaizdą. Valsietčių darbas ir vargas, purvas ir ligos, šeimos disonansas ir neraudraukliama kova dėl nuosavybės, kunigo galia ir vargdiečio rūpesčiai—tai medžiaga, iš kurios Krėvė išaudė savo tviskanęją drobę.

Krėvės veikaluose "šiaudint pastogė" galvojanti, mokanti, kaip Galilėjus, subejoti senomis tiesomis ir pasakyti naują. Ar ne toks jo bedievis Vainoras? Ar ne toki jo vastiečiai, bernai ir mergos? Taip, jie turi savo vaizdą. Dėl tos išminties jie greičiau mirs, negu jų atiduos. Tai žmonės, kurie veržiasi į gyvenimą su tokia meile, su tokia jėga, kaip aras į viršūnę.

Krėvė verčia literatūros vėgį virš 30 metų. Toji vėgė, kaip Nemunas, gliaui įsirežė į Lietuvos žemę. Ir ji niekad neužslas.

Krėvė nuostabus liaudies kūrybos trubaudras. Tautosaka jo kūryboje iš naujo atgimė, suspinėjo. Jis savo sielos perlus kūrė kartu su liaudimi. Jis kūrė dainuojant vargo mergučelėi, verčiant našlaičiai, krinant nuo žirgo berniukai. Liaudies ranka jo veikaluose labai ryški.

Argi toks rasytojas galėjo stovėti audroje ir tylėti? Argi toks rasytojas gali būtų tolimas liudziai?

Žmogaus mintys—amžinai tekančios, amžinai sruvenanti upė. Jų variklis—epocha. Teisingiau: tos epochos visuomeniniai santykiai.

Didžiojo Romeno Rollano Žanas Kristofas klajojo rūkuose. Jis laukė, kada išas naujoji diena. Tačiau jis mirė jos neįvydęs. Romanas Rollanas laimingesnis: jis perėngė prarają ir spinduliuojančių žvilgsnių įsmigo į naują gyvenimą. Jo plati mintis už išsiliejo dar plačiau. Jis savo idėja atitrūko nuo Gandi moralės ir įsmigo į švyturį—Staling, Gorkį, įsmigo į laimingą kraštą—Sovietų Sąjungą.

Romeno Rollano buvimas pasaulinėje literatūroje—tai Europos patekėjimas. Ir šioji saulė iš Sauteros dangaus niekad os nemušė.

Pirmiečiai rasytojai susipieė aplink Romėn Rollaną. Vienie pirmie jo idėja, kiti kasdien per jo aršją. Jie išdrįso patys savo epochos Galilėjais. Jie išdrįso pasakyti: "Mes žengiamė su istorija."

Tai gilus ir didelis ideologinis

persilaužimas, persilaužimas įvykęs visuotinėje kapitalizmo krizės ir Sovietų Sąjungos žydėjimo akivaizdoje. Tokio "sielos inžinieriu" persitrikavimo literatūros istorija dar nežinojo.

Vincas Krėvės ideologinis persilaužimas lietuvių literatūroje yra stambus faktorius. Nes jis žymiausias lietuvių rasytojas. Jis pažvelgė į gyvenimą, į epochą, į istoriją iš aukštesnės idėjinės pakopos. O kiekvieno "sielos inžinieriaus" ideologinis pakilimas pakelia ir visą jo kūrybos reikšmę.

Didelės erudicijos meno ir išminties galva G. V. Plechanovas sako: "Kartėlis savo garsiam veikalė apie herojus, didžiūsius žmones vadina pradinkais (Beginners). Tai labai vykęs apibūdinimas. Didysis žmogus kaip tik ir yra pradinkas, nes jis mano toliau už kitus ir nori labiau už kitus." Toks pradinkas lietuvių literatūroje yra Vincas Krėvė. Jis pradinkas stipriųjų minčių. Jis pradinkas lietuvių tautos taurių troškimų. Pagaliau jis pradinkas ir progresyvesnės kūrybos. Didelis rasytojas liko dar didesnis. Jis pro sutemas sugebėjo pažvelgti į priekį ir įsmigti į tą viršūnę, nuo kurios žvelgia į epochą didysis Romanas Rollanas.

Visa tai atspindi jo žodžių perle. Jis iš romantizmo, iš simbolizmo, iš realizmo perėjo į kritinį realizmą. Apsakka "Gėlės" ir "Jenerolo tėvas"—šios srovės kūriniai. Jomis jis per savo personaužs kritikuoja tikrovę ir iškėlia jos dėmes, nesistengdamas nieko taisyti, lopyti. O gyvenimo vaizdavimas neigiamais bruožais, nerodant išeities, nesistengiant palaisyti, "pagražinti" esamą būklę ir yra kritinio realizmo esmė.

Argi Krėvės apysakos "Silkės" toks pat realizmas, kaip "Jenerolo tėvo"? "Silkėse" merginos sielos portretas nupieštas tamsonis spalvomis: ji apgaudinėja žydą vargdiečį. Tačiau jenerolo tėvo asmenybė daug tamsesnė. Jo santykiai su liaudimi—santykiai prieš. Tatoi jis pasakė savo lūpomis: "Kai aš buvau už carą, mane išdaviku vadinate, pardsidavėlia...". Lietuvis apvaisnikavus nepriklausomybė, jis ir vėl patekė savo veidą. Jis norėjo, kad jam liaudis nusilenktų. Nes jo sūnus—jenerolas! Liaudis nesilenkė. Tarp jos ir jo klaušinis disonansas labai ryškūs. To liūdininkas gali būtų Krėvės valstietis: "Kad savas smaugia, tai svetimam ir pats dievas liepė.

Jenerolo tėvas moraliskai yra miręs, gi "Silkėse" mergina tik suklydusi. Argi miręs gali likti kelti šviesiam gyvenimui? Štai dviejų neigiamų tipų esminis skirtumas.

"Gėlių" danų moralinė pozicija irgi tamsi. Krėvė per jas atidengė aukštą valdininkų šeimos supuvimą. Jos gyvena rūnuose, bet jų siela merdi pelėsuose.

Nuo 1906 metų, nuo savo garbingo literatūrinio darbo pradžios, Krėvė sukūrė daug veikalų. Lietuvių tautos praeities vargai, rūpesčiai, didvyriška kova, tėvynės troškimas numesti tautinio pavergimo pančius, "daina apie arą"—liaudi, "šiaudint pastogės" asaras, nepročiai, lietuvių sielos pasaulis ir miglota dabartis,—visa tai jaudinančiai atskleidžia Krėvės kūryba. Visi jo veikalai kupini humanizmo dvasios. Jis savo mintimis neatitrūko nuo motulės žemės, nuo tėvynės, nuo liaudies. Nors jo mintis, kaip aras, skriaudo aukštai.

Tačiau kuo patarnauja pažangai toji Krėvės kūryba, kuri sukurta ligi jo idėjinio persiorientavimo? Koki jį poveikį darė ir daro epochai? Ką liaudis joje gali rasti sau artimo ir brangaus?

Kova prieš kryžiuočius lietuvių istorijoje yra labai svarbus įvykis. Nes kryžiuočiai grovė kultūrą ir degino tėvynę. Nes

KAIP EINA VILNIES VAJUS

L.L.D 86 kp. jau siekiasi puspenkto tukstančio. Budginiečiai su Vasiliausku veisai jį, siekdami pusketvirtio tukstantį punktą.

Nedvaras atstojato trečion vietos, pralenkdamas Jagminą. Juška su Sakalienė nedaug pakūpė, bet tuli kalba, kad jie ant sykio kelius suolius šoks pirmyn.

Bieliauskas siekiasi tukstantinę, tai gražus darbas senam žmogui. Pažengė pirmyn Urbonas, Kikilienė, Valenta, Lawdanskas, Lups, Jokubaitis, Skerstonas, Pečiulienė, Morkaitis ir Steponavičius.

Bet pereitų metų vajaus dar nepralenkėme. Vajus baigėsi sekančią savaitę. Sausio 18 dieną bus paskelbta paskutiniai rezultatai.

Tai, kurie nori pralenkti konkurentus, dirbkite smarkiai šiomis dienomis.

Kaip dabar stovi vajininkai:	Punktų
L.L.D 86 kp., North Side	4,404
J. Vasiliauskas ir M. Budginiečiai, Detroit	3,318
J. Nedvar, Chicago	2,207
H. Jagminas	1,960
F. Abekas	1,594
St. Juška ir Sakalienė, Chicago	1,413
P. J. Puodžiūnas, Chicago	1,303
A. Dauksa, Grand Rapids, Mich.	1,108
L. Bieliasukas, Chicago	984
J. Urbonas, Chicago, Ill.	775
J. Mažeika	768
M. Padolskis ir Smitrevičienė, Detroit	746
M. Kikilienė, Springfield, Ill.	676
K. Lawdanskas, Rockford, Ill.	653
M. Valenta, Cleveland, O.	610
J. Gugas ir K. Litvinas, Detroit, Mich.	556
F. Luy, Cicero	538
P. Sprindis, Kenosha, Wis.	501
Paul Kurulis, Cleveland	408
Tamas Dabulskis, Chicago	281
A. Vaicekuskas, Maywood, Ill.	280
P. J. Martin, Pittsburg, Pa.	282
K. P. Jokubaitis, Westville, Ill.	280
A. Mikelonis, Gary, Ind.	272
J. Rubas, Middlefield, Ohio	228
M. Giržiuviene, Collinsville, Ill.	203
J. Paulauskas, Waukegan, Ill.	198
Mažeikienė ir Dominaitis, Cleveland	180
L.L.D 218 kp., Scottville, Mich.	164
Wm. Mitchell, Bend, Ill.	155
P. Barpišis, Chicago, Ill.	140
G. Nausėda, Detroit	133
K. Valaika, Cleveland	124
L.L.D 49 kp., E. St. Louis, Ill.	124
J. D. Bendokaitis, Chicago	120
S. Pečiulienė, Sheboygan, Wis.	114
J. S. Skerston, St. Louis, Mo.	112
P. Zirgulis, Rochester, N. Y.	96
J. Gelgudas, Chicago	91
T. M. Russ, Grand Rapids, Mich.	88
J. Morkaitis, Spring Valley, Ill.	87
J. Jukelis, Roseland, Ill.	86
L.L.D 131 kp., Saginaw, Mich.	84
Eva Simans, Cleveland	74
P. Mikulėnas, Chicago	70
F. Wilkas, Wilmerding, Pa.	66
J. K. Alvinas, Detroit	62
P. Kleviacka, Kenaceer, Ill.	62
A. Sabalėsis, Spawnc, Mass.	62
A. Klmas, Hartford, Conn.	62
E. Baltrušis, Seattle, Wash.	60
A. Jakiėnė, Chicago	60
Chas. Kiselis, Racine, Wis.	60
K. Steponavičius, Chicago	56
P. Plungis, Cleveland, O.	44
K. Kaulinis	42
S. Gavrilovich, Benton Harbor, Mich.	42
A. Brazaitienė, Zeigler, Ill.	42
T. Vailonis, Dowagiac, Mich.	40
V. Smalstienė, Royal Oak, Mich.	40
F. Beržanskas, Cudahy, Wis.	40
A. Dapšis, Detroit	40
J. Urbonas, Portland, Ore.	40
T. Kreivėnas, Pochontas, Ill.	40
J. M. Karsonas, Lowell, Mass.	22
A. Matulevičius, Jersey City, N. J.	22
A. Bubelis, Kenosha, Wis.	22
J. Stupur, Portland, Ore.	20
Per "Vilnius" rašinė	4,752
Viso	34,300

Anglai pasirengia pasitikti Hitlerio "svečius". Atvaizdas nutrauktas "kur nors jūros pakrastyje", Anglijoje. Jei Hitleris bandytų iškelti savo kariuomenę į Anglijos sauzėmį, anglai būtų pasirengę "svetingai" juos pasitikti.

KONCERTAS

VASARIO-FEB.

16

1941

SOKOL HALL

2343 S. Kedzie Ave., Chicago

Grazus Programas

Rengia VILNIS

Ir kudiškai pagelbėti savo vyresniesiems kovoti už išlikimą šalies nepriklausomybės. Cia matosi kineičiai vaikučiai bedirbą aprūstus sužeistiesiems kare su japonais savo broliams, tėvams ir kitėms tėvynės gytėjams.

kryžiuočiai neleidė sušvisti naujoms idėjoms. Apskritai, jie buvo visos istorijos staldžiai. Tokiais juos atvaizdavo Vincas Krėvė savo "Dainavos šalies senų žmonių padavimuose."

Štai kuo toji jo kūryba artima ir brangi lietuvių liaudžiai. Krėvės beletrika—tai daina, tai muzika. Jis—puikiausias lietuvių stilištas. Tai stilištas, kuris nuostabiū meisteriskumu pasisavino ir išmargino savo veikalus tautosakos perlais. Vincas Krėvė—talentas. Didelis talentas. Vincas Krėvė—lietuvių literatūros sąžinė. Jis kartu su Didžiūju Duonelaičiu ir Zemaite priklausau Europai. Tokio rasytojo negali savintis tik viena tauta.

Jo meilė laisvė, jo daina arai, jo "šiaudint pastogės" vaizdai ir visas jo minties kelias liūdią, kad jis auto darf gadytėje negalėjo idėjiniai nepasistumti į priekį. (Pabaiga ant 7 pusl.)

Tėvynė merdėjo carizmo pančiuose. Buvo reikalinga kova už tautinį išsilaisvinimą. Ir Vincas Krėvė tą aušrą pranašavo. Kaimas—Vincas Krėvės kūrybos pagrindinė tematika. Valstietis santykiai su kunigais, socialinis neiseisingumas, prietarai, tamsa, papročiai, moters pavergimas, lietuvių psichologija, lietuvių samojus, bobulės vargai, kerdžius, savotiškas bedievis—visa tai gyvai, spalvingai Vincas Krėvė įkūnijo kaimo buities vaizduose. O toks meno paveiklasis žmogų idėjiniai organizuoja pažangos linkme. Tokios idėjos, tokios mintys

CHICAGOS IR APIELINKĖS ŽINIOS

Kunigas Prunskis Užuolanka Išgyrė Hitlerizmą

Pabėgėlis iš Lietuvos bijojo atsakinėti į klausimus; spitolininkas Dimša iškėlė trukšmą.

Ketvirtadienio vakare šv. Jurgio parapijos salėje kunigas Prunskis, kuris buvo klerikališkiviestas iš Lietuvos, pagaliau kaip jis sakė, tapęs pabėgėliu, papasakojo, kaip jam ir kitiems gyvenosi Vokietijoje. Jis prašė žmones duoti pinigų tiems pabėgėliams. Prakalhoose buvo per 200 žmonių, aukų sumetė virš \$30.

Kun. Prunskis pasisakė, kad jis dirbo prie klerikalų laikraščio Kaune, "Dvidešimtas Amžius".

Jam nereikėjo bėgti iš Lietuvos, kaip neišbėgo šimtai kitų kunigų. Juk Lietuvių dabar randa arti 1,200 kunigų. Jie tenategyvena Lietuvoje. Jeigu kun. Prunskiu būtų rūpėję žmonių silkos išgymanas, tai jis būtų padėjęs gauti gimtą kraštą, kaip pasliko šimtai kitų kunigų.

Kun. Prunskis rūpėjo kas kitas, tai vesti agitaciją prieš Lietuvos liaudį; jam rūpėjo dodelariais iškaišyti vietelė Bridgeport, šv. Jurgio parapijoi, kuri pažadėjo, kaip reporteriui teko patirti, pralotas krušas, kuris turi širdies ligą ir netvirtas sveikatos.

Kun. Prunskis skundėsi, kad jam ir Smeltonis valdžios ministeriam, darvininkam, bankieriam ir policing viršininkam, kurie kankino Lietuvos liaudį per 14 metų, reikėjo bėgti naktį ir susilpti kraują.

Pranešimai iš Kitur

BELOIT, WIS. LDS 40 kp. rengia balų sausio 11 d., Harmony Hall. Panga veltai. Eviščiame visus Beloit ir apylinkės ūkių lietuvių atsilankyti. Kurie norės įrašyti į LDS 40 kuopa, tai ta vakarą galės įrašyti be įėjimo mokesčio. Prilaima nuo 2 iki 60 metų amžiaus. Komitetas.

GUST'S LIQUOR STORE
Čia gausite įvairių gerimų. Smagi ir linksmas visiemis vesta.
2710 West 59th St. CHICAGO, ILL.
G. K. BUDRIS, Sav. Phone Prospect 6977

PAULINA RUSSIAN TURKISH BATHS
ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ
ANTANAS F. CZESNA per 20 metų rūpinasi žmonių sveikata. Dabar naujai pertaisė savo pirtį su akmenų krosnim, padarant tikrai lietuviška.
Duodame Elektros Trymtuos, Ultra Violet Sunshine and Infra Red Light Radiations.
1657 W. 45th St., Kampas S. Paulina St.
A. F. CZESNA, Savininkas

go. Bėgo tie, kurie žmones kankino. Jie bijojosi duoti liaudžiai atsakaitį iš savo darbu.

Kiek reporteriui teko patirti, tai kun. Prunskis čia atsiduro agitacijos dalykais, ne del ko kito. Jis Berlyne pasilikęs kečiom savaitėm siuntinėjo į Kauną laiškus ir iš ten gavo kas reikalinga, tai dokumentus, visus popierius. Vadinas, Tarybų valdžia ir po to, kai kun. Prunskis išbėgo pas Hitlerį su juo piktai neišėję, jam žmoniškai pamarnavo.

Kun. Prunskis menkas kalbėtojas. Jis papasakojo, kaip jiem buvo sunku Vokietijoje, kad negalėjo gauti nei maisto be kortelių, nei siulų, nei maisto menkieio. Ir jeigu ką gavo, tai labai mažai.

Vadinas, jis bėgdamas iš Lietuvos pateko į daug blogesnę padėtį.

Toliau, kaip kunigas ėmė pasakoti apie sunkenybes Berlyne, pasijuto, kad blogai pasitarėtuja Hitleriui. Tuoj perkeltė toną ir pradėjo pasakoti, kad Vokietija galinga, kad puki tvarkta, kad daug atsargos turi ir t. Vadinas, hierlierinė tvarka galinga ir karą gali laimėti.

Kelius žodžius tarė kun. Deksnys. Jis pasisakė, kad jau atgyvenęs savo amžių ir daug ką pasakoti neturiš. Tik tiek pasakė, kaip jam ėjosi atvažiuoti, kaip amerikoniui. Jis džiaugėsi, kad turėjo pilietines popieras ir ragino visus kitus įsipilietinti.

Pagalau pirmininkas pareiškė, kad galima kun. Prunskio paklausti kaip ką.

Tuo moteris klausė, kaip yra su rabinais. Jeigu kunigai bėgioja, tai or taip yra su rabinais. Kalbėtojas vengė į šį klausimą atsakyti.

Pilietis Dimša jau buvo prilykęs pykčim ir nusprendė įšiliėti ant Dr. A. Graičuno, kuris netoliese sėdėjo. Dimša atsisėdo ir ėmė rėkti, kad jis pažadėjęs upirki laikvorte į Lietuvą daktarui, o jis vis dar tebesą Chicagoje.

Žmonės manė, kad Dimša pradės mastyti, tai ėmė bėgti laukan iš sveitainis. Net vargonininkui Pociui teko įsikūsti, kad tą snuką Dimšą apraminti.

Rusų Kooperatyvas Chicago, Ill.
Garantuoją Kokybę, Ivalrumą ir Produktus Savo Įstaigoje
RESTAURANE
Sveiką, Švari, Rusiška-Ame- (VALGYKLOJ) rikoniška Virtuvė.
Kainos Zemos.
1628 W. Division Street
Tel. Humboldt 4044
Mesos ir Groserio Krautuvė
VISOJA MĖSA — PAKUŠIENA
2051 W. Division Street
PRIMAM ORDERIS
Pokilimas, Parengimas ir Panašiai
Tel. Brunswick 9468

Dar vienas pilietis klausė: "Jeigu prisėjo Lietuvai prarasti nepriklausomybę, tai su kuo jai būtų geriau pasilikti, su Rusija ar Vokietija?"

Kalbėtojas į šį klausimą vengė atsakyti, tik pareiškė, kad "mes norime pasilikti savistoviai".
Tuo ir baigėsi prakalbos. Prakalboj pertraukė dainavo moterų choras. —Rep.

Town of Lake

Gauta Du Nauji Nariai į Kuopą; Įstojo į Liet. Meno Sąjungą

Liet. Darb. Susivienijimo 102 kp. laikė savo metinį susirinkimą sausio 7 d. Ezerisko sveitainėje.

Mūsų kp. pirmininkas d. St. Juska ir vėl prašė du naujus narius. Abudu dar jami žmonės. Vienas, labai žymus biznieriuis —Balzekas. Teisingai mūsų centralinis sekr. d. J. Siurba yra pasakęs, kad "kas dirba, tas ir gauna naujų narių".

Knygų peržiūrėjimo komisija pranešė, kad kp. išde yra \$19 pinigais ir likitko turto. Kuopos draugam išduota paskolomolis \$8.82; kas sudaro viso kp. turto \$57.82.

Nutarta įstoji į Lietuvų Meno Sąjungą užsimokant \$3 metinės mokeskies.

Skaityta rezolucija, kurioje kalbama apie tai, kad šis salis vengtu karu. Rezolucija priimta vienbalsiai ir nutarta pasiūsti prez. Rooseveltiui.

Nutarta rengti išvažiavimas ir tam tikslui išrinkta komisija iš penkių draugų.

Parčuota menažai "Vilnius" kalendoriaus ir knygelės "Naujoji Lietuva". Čia pasidarbova A. A. Yuris.

Mūsų kp. laikys ir ant toliau susirinkimus toj pačioj vietoj, tai yra Ezerisko sveitainėje. Jeigu šios kolonijos lietuvių norėtų tapiti mūsų kuopos nariais, atėkiet į Ezerisko svet. pirmą artieninį kiekvieno mėnesio ir galėsite čia įsirašyti. Mūsų kp. dabar turi apie 50 narių.
Kp. Korrespondentas.

Nori Apkapti ir Apskriečio Darbininkams Algas
Cook Apskriečio valdžija planuoja nukapti apskriečio darbininkams algas. Nukapojimas palieštų apie 6,000 darbininkų.

Darbininkų algų nukapojimu ir t. valdininkai giriasi galėtu skirti mažesnę budžetą ant \$3-500,000.

Yra numatyta apskriečio budžetas 1941 metams \$21,176,416. Bel. komisionierius Rayn sako, kad darbininkai priimtų algų nukapojimą, tai užtektų budžeto iš \$17,500,000.

Miesto darbininkai jau parodė, kad jie kovoją prieš algų kapojimą. Pamatysime ką pasakys apskriečio darbo sąslatas. N. D.

Padėti Pirmajai Kas Mėnesį prieš 11 d., Neį Nuostimti nuo 1-mos Dienes

Turtas virš \$5,500,000
Atsargos fondas virš \$400,000

Dabar mokame 3¼% už padėtus pinigus. Duodam paskolas ant namų 1 iki 20 metų.

Standard Federal Savings and Loan Association of Chicago
JUSTIN MACKIEWICH, Pres.
Val. 9 iki 4, Ser. 9 iki 12
Sub. 9 iki 8 vak.
1939 m.
Tel. VIRGINIA 1141

Kaip Mano Prieliebi Pakeitė Nuomonę

Šiame rašte nepadausiu pavardės savo prietelio, o tik pasakosiu įdomų atsitikim.

Mes per kalėdas valgėm pietus pas tūlus žmones. Tarp pašinėkėjom ir anekdotų išliko Lietuvos klausimas. Jis buvo prisskaitęs visokių dalykų iš "Naujienų", "Draugo" ir "Keliavo". Mes iški pasiginejom ir persiskyrėm. Vėliau ve kaip buvo.

Aną dieną, skubintam nam ir krautuve, kas tai suterspėjo užpakalyje. Atsigryžtu, nugi stovi John. Jis iški susisarmitajis. Pagaliau sustojom pasikalbėti. Mano prietelis papasakojo, kad gavo laisšką iš Lietuvos nuo dėdės. Anas rašo apie savą gyvenimą. Dėdė tenkinasi naujaja valdžija. Tikis gauti vietą senųjų prieglaudoj. Dabar namis remontuojamas. Tuo baigs remontą ir mano prietelio dėdė, jau senas žmogus, ten gaus vietą.

Jis prisiminė, kad dėdė atsiužė jam gostinėšką iš Lietuvos —plotkiliu.

Sakau jam: "Matai, prieteliau, koki bolševikai. Jie ne tik duoda plotkas kepti ten del žmonių, bet žmonės gali taiti ir į užsienį suimtinėti."

Zinoma, mano prietelis nesu-siduria su realiu gyvenimu. Tikru pavyzdžiu iš Lietuvos nebuvo gavęs, tai ir tikėjo ką rašo "Naujienos", "Draugas" ir kiti naujotijos vyriausybės prieštai. Kalėdų dienų, kaip sakiau, nam teko su tuo prieteliu pientuti daktis. Jis norėjo nam prikaltėti, kad Tarybų valdžija Lietuvos uždraudė svesti kalėdas. Kas drįsąs taiti daryti, tai tuos sodins ir kalėjim.

Aš tam pilietini aiskinau, kad Tarybų valdžia nepripažino kalėdų švenčės, bet kas norėjo švesti, kas norėjo eiti ir garbinti Jėzų, tas galėjo taiti daryti pastatėms eglaitė, arba be eglaitės.

Mano prietelis argumentu neturėjo, o tik smurkiai šaukė iš kur as tai žinau. Sakė: "Aš skaitau 'Naujienas', 'Draugą' ir viską žinau!"

Kaip aukščiau žymėjau, po kelių dienų, gavęs nuo dėdės laisšką, pakeitė savo nuomonę. Bud.

Teamsterių Unija Išstojo prieš Karą

Tymsterių unija stoja kovoti prieš karą pavojų. Unijos vardu L. G. Goudie pareiškė, kad unija priešinga įvelimui šalies į karą.

Tenka pažymėti, kad unijos viršininkai negerai daro, prisidėdami prieš karą unijos veikla prie Ameri Unijos komiteto. Tas komitetas neveda kovos prieš karą. Komitetas susideda iš imperialistinio karo palaikytojų.

Unijai reikia dėtis su nuosirdžiais karą priešais. —Taksimenas.

KLASIKUS VINCAS KREVE LAISVĖS AKIVAIZDOJ
(Tąs nuo 6-to pusl.)
Ne, negalėjo lietuvių literatūros sulpas remti melo, reakcijos. Jis savo pūntimis, savo ideja susivėdo dar skaidriau, dar skaisčiau. Jis liko liaudisostios srovės rasytojas. Jis liko rimtas kultūros ir taikos gynėjas bei kūrėjas.
Be Vinco Krėvės Lietuva būtų lamsenė!
1939 m., lapkričio 1-7 d., kalėjime.

Numirė Žymi Negrė Veikeja Geneva Manago

Numirė Geneva Manago, žymi veikėja negru tarpe. Ji per 10 metų buvo Komunistų Partijos narė.

Illinois Komunistų Partijos Komitetas ir Cook apskriečio Komitetas išreikšė didįjį apgalvą neglekime veiklios ir nuosirdžios negru masių veikėjos.

Geneva Manago įstaukė į ju-dėjimą laike kovų už Scottsboro jaunmolių paluosavimą. Ji tuomet stojo į Tarptautinį Darbininkų Apsigimimą, o vėliau ir į Komunistų Partiją.

Laikė Sopkins sunkeliu darbininkų streiku, kur išstojo į kovą 1,500 daugiasia negru moterų siučių. Manago buvo veikli unijistė. Ji per metų eilę vedė Ladies Garment Workers unijoje ir buvo Pildomosios Tarybų narė.

Tulą laiką Manago buvo Illinois valstijos Komunistų Partijos komiteto narė.

Nežiurint savo menkos sveikatos paskutiniais metais, Geneva Manago dalyvaavo judėjime, kiek ją salgybos leido.

Velonė paliko vyrą, dvi dukteris ir 4 anukus. Ją palaidojo sausio 10 dieną. —Dženitorius.

Reikalauja Rodyti Filmą, Parodančią Chicago's Lušnas

Valstijos, apskriečio ir miesto darbininkai organizuoti ir CIO unija, reikalauja majoro, kad jis nuimtu uždraudim nuo filmos "The Fight for Life".

Filma pagaminta iš nuotraukų kaip Chicagoj žmonės gyvena lušnose, kokia jų padėtis. Unija sako, šioji filma dang pagelbėti akstinai veiklą nu-graunati lušnas ir pastatyti Chicago žmoniškų gyvenimui namus.

Dešiai Vitaminų ir Mineralų ir Miltus

Malūnininkų federacijos direktorius W. F. Keeper sako, kad kaip greit federale valdžios "foop and drug" administracija patvirtins, tai tuoj pradės ir pkliaivots miltus dėti vitaminių ir įvairių mineralų, kad pagerinti jų maisto kokybę.

Lietuviai Republikonai Vaziuos Springfieldan

Keletas lietuvių republikonų, adv. Ollis, adv. Grišius, Vincas Duoba, adv. Albinas ir keli kiti ši sekmadienį vaziuos į Springfieldą dalyvauti gubernatoriuis Green inauguracijoj.

Pirmadienį, sausio 13 d., bus įvesdinimas naujo gubernatoriuis, tai yra, Dwight Green. Lietuviai republikonai vyksią į Springfieldą iškilmėse dalyvaūt.

J. LIULEVIČIUS
4348 SO. CALIFORNIA AVENUE
TELEPHONE: LAFAYETTE 3572

Šiandien Politikos Klubo Šokiai

šeštadienį, sausio 11 d., vakare, įvyks Chicagos Lietuvių Politiko Klubo šokių vakaras, po adresu 2941 W. 65th Pl. Šiūnami atitaisau įvyksnia klaidą. Pirmauo buvo sakyta, kad ant 65th st., o turi būti kaip aukščiau pa-yzūnėta—65th pl.
N. R. M. Werbičkienė.

Išvažiuoja į Florida

J. Ramanėlonis, kuris turi Hardware krautuve, 3214 S. Halsted St., ir jo žmona, išvažiuoja į Florida. Ten praleis keletą savaičių poilsiu.

Taipgi išvažiuoja į Florida Zurauskas, teisėjo Zurio tėvis. Jis mano pabuti Floridoj iki praeis šalti orai Chicagoj.

Veikalas "Teta Iš Amerikos"

Lietuvių Universiteto Klubas vaidins trijų aktų komediją "Teta Iš Amerikos".

Šių žymų komedijų Chicagos lietuviu turės progos pamatyti Amerikos scenoje pirmą sykį, nedėlioje, sausio 26 d., 4:30 val. po pietų, Lietuvių Auditorijoj, 3133 S. Halsted St.

Po programo bus šokiai prie gero Mickey Linnon orkestro. —Wally.

Rakauskui Reikalinga Kraujo

Rakauskas jau tulas laikas randasi apskriečio ligoninėje. Daug kraujo prarado. Jam sutiprėjimui būtina reikalinga kraujo.

Todel atsikreipia į gerus žmones, kurie galėtų duoti kraujo, nurykėti ir Cook County ligoninė, darbo dienomis bėle kada, nuo 6 val. ryto iki 9 val. vakaro, ir sekmadienį nuo 2 val. po pietų iki 4 val. po pietų, ir paaukuati Rakauską gyvybės išgelbėjimui kraujo. —R.

Siunčiame Geles Telegramu ir Viso Pasaulio Dalis
LOVEIKIS -- Kvietkininkas
GELES VESTUVĖM, BANKIETAM, PAGRABAM
3316 S. Halsted St., Chicago, Ill., Yards 7308

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Nariai Chicagos ir Cleeros Lietuvių Laidotuvių Direktorijų Asociacijos
Turime Koplyčias Visose Miesto Dalyse
Ambulanšo Patarnavimas Dieną ir Naktį

Albert V. Petkus
4704 S. Western Ave.
TEL. LAFAYETTE 8624

Anthony B. Petkus
1410 S. 49th Ct., Cleero
TEL. CICERO 2109
6812 S. Western avenue
Tel. Grovehill 8142

S. P. MAZEIKA
3319 S. Lituania Ave.
TEL. YARDS 1138 ir 1139

Antanas M. Phillips
3307 Lituania Ave.
TEL. YARDS 4908

LACHAWICZ ir SUNUS
2314 W. 23rd Place
Tel. Canal 5155 ir 2516
Skyrius: 42 E. 108th St.
Tel. Pullman 1270 ir 2515

P. J. RIDIKAS
3354 S. Halsted Street
TEL. YARDS 1419

Geles Mytintams, Vestuvėms, Bankietams, Laidovėms, Papuošimams
URBA
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone LAFAYETTE 8869

CHICAGOS IR APIELINKĖS ŽINIOS

Literatūros Draugijos Jubiliejaus Užbaigtuvių Vakarais

Latvių Choras Suvaldins Operetę "Mokslieivių Gyvenimas"

Lietuvių Literatūros Draugijos I apskriečio komitetas ir kuopos smarkiai rengiasi prie 25 metų jubiliejaus užbaigtuvių vakarų. Parengimas įvyks vasario 2 d. Lietuvių Centro didžiojo salėje, 3133 So. Halsted St. Programas prasidės 4 val. po pietų.

Chicagos latvių choras suvaldins labai gražią operetę "Mokslieivių Gyvenimas".

Jubiliejinio Vajaus Užbaigta

Chicagos kuopos gražiai pasiruošusios naujų narių gavimui ir Literatūros Draugijai. LLD 19 kuopa įrašė 59 narius. Kuopos sekretorius Urbonas įrašė 19 narių. Pruseika ir A. Deikienė po 15 narių.

Kitos kuopos taipgi gavo daug narių. Viso Chicagos kuopos laike jubiliejinio vajaus įrašė 166 naujus narius.

Vasario 2 d. jubiliejinio va-

jaus užbaigimo parengime geriausia vajuje pasizymėję kuopos ir atskiri nariai bus įvertinti ir jiems dovanos bus įteiktos.

Tiktųjų Platinimas.

Dabar svarbiausia platiniti tiketuets. Iš to turės naudoti LLD kuopos, bus naudos visam apskriečiui.

Apskriečio komitetas nutarė duoti kuopom pusę pinigų už parduotus tiketuets. Tačiau kuopa turi parduoti 10 tiketuets, kad turėti privilegiją gauti pusę pinigų. Pavyzdžiui, kuopa parduos \$10 vertės tiketuets, tai \$5 kuopai.

Nuosimtis didelės. Visi rūpininkai kuop daugiau parduoti tiketuets.

Iš to bus naudos ir apskriečiui. Apskriečys nori kuodaugintis turėti publikos jubiliejiniam parengime. Publika atvykus ir parengimus nemusivis. Programos bus šaunios. Graži operetė. Taipgi dainuos Kanklių Choras. Leonas Pruseika pasakys prakalbą apie Literatūros Draugijos nuoveikius.

Taipgi, visi rengimės ir LLD jubiliejinį koncertą.

Vienas IS Komiteto.

SVARBU LDS 53 KP. NARIAMS

Matyt, daugeliui LDS 53 kp. narių dar nežinoma, kad šis metų sekretorium išrinkta A. Jonikienė, dar vis užsimokėti eina pas senąjį sekretorių St. Deikų. Kadangi Deikus gyvena tolokai nuo Jonikienės, tai pasidaro nemaža kelionė.

Šiuomi pranešu, kad duokles galite užsimokėti ateidami bilė vakarą, arba subotą per dieną, po numeriu: 3433 S. Emerald Avenue (antras aukštas iš užpakalio) LDS 53 Kp. Fin. Sekr. A. Jonikienė.

viską. "Vilnis" kartu su jumis nenori, kad jusy sumus būtų stumiamai už turėty interesus galvas pagulyditi. Jys karo nenorite, kaip ir didžiama Amerikos žmonijai. Dabar tankiai nam išmetinate, kad mėsai ir kiti produktai brangsta; primatete mums biznieriams, bet stambūsias biznis-trustai mat ir jus išnaudoja. "Vilnis" yra vietninkis Chicagoj laikraščius, kuris kovoja prieš aukštas kainas, prieš Amerikos įvyliamį ir Europos karą. Tai vieton duoti pagyrimą dar išmetinate, argi gražu? Ir pridurk, kuomet as jom išledu tą visą, tai jos pačios pripažysta, kad mano pusėj teisybė. Jau dvi pradėjo dienraštį parsiėnti pasiskaitymui.

Kaip matote, sumanings biznierių, ir sau, ir kostumeriam daug gero gali padaryti ir savo bizniumi nepakenkti.

Rep.

Cook Apskriečio Ligoninės Lietuvis Internas

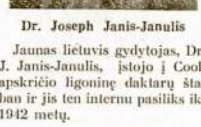
Jau pirmiau buvo nutarta, bet šiam susirinkime dar teko tetai pakartoti ir padiskusuoti vakarėlio surengimo klausimui. Valdya davė įnešimą ir pradėjo agituluoti, kad pelną skirti į Vokietijų pabėgusiems lietuviams. Vienas kitas narys išsireiškė prieš jo įnešimą. Pagaliau ir pirmininkas tokio Valdijos įnešimo nemorėjo priimti. Taipgi, SLA 36 kp. atmetė smetonlaizijų rėmimą.

Kuopos vajaus vakarėlis nutarta surengti vasario 9 dieną. Bus užkandžių, pamarginimų ir šauni muzika šokiai. Vakarečlis įvyks Lietuvių Centro salėje.

—Kuopietis.

Ar Pasipusteį Padus Vykst Pas Žagariecius?

O gal dar negirdėjote, kad šį nedidelią žagariečių klubo bus snaguos vakarėlis su puikia muzika ir kitais įvyriams ir linksmybėms. Veik kiekvienam yra žinoma, kad šis svariamas klubo parengimus visuomet užsimoka meiti, delto, kad čia netiek žinurama į patį bitnį, kiek į užgančiamus atsilankiusių žmonių ir daug pažalstamų gal-

Dr. Joseph Janis-Janulis

Jaunas lietuvis gydytojas, Dr. J. Janis-Janulis, įstojo į Cook apskriečio ligoninę daktaru statusu ir jis ten internu pasilikti iki 1942 metų.

CICERO ŽINIOS

Lietuvių Namų Savininkų ir Politikos Klubo metinis susirinkimas.

Antradienį, sausio 14 d., Liuosybės svetainėje, 8 val. vakare, įvyks Lietuvių Namų Savininkų ir Politikos Klubo metinis susirinkimas.

Nors visi mitingai labai svarbūs, tačiau metinis dar svarbesnis, nes bus raportai iš visų metų klubo veikimo. Bus ir metinis turto raportas.

Klubas turi visose miesto įsigybose atstovus. Jie duos daug gerų pranešimų.

Vis nariai dalyvaukite.

—Klubo Koresp. M. B.

LSD 92 KP. SUSIRINKIMAS

LSD 92 kuopos metinis susirinkimas įvyks pirmadienį, sausio 13 d., Lietuvių Liuosybės svetainėje, 8 val. vakare.

Šiame susirinkime bus daug įvairių raportų, bus ir kalbėtojas, kuris kalbės bėgančias dienas klausiamis. Taipgi ir knygu peržiūrėjimo komisija išduos raportą.

Knygu peržiūrėjimo komisija prašoma atvykti ant 7 val. vakaro. Tai iki mitingui užbaigsimos knygu peržiūrėjimo darba.

Nariai, kurie neužsimokėję duokles, prašomi užsimokėti ir atsimti knygos. O taipgi jau galite užsimokėti ir už 1941 metus.

Visi načiai dalyvaukite metiniame susirinkime.

—Valdya.

LIGONIAI

Dar vis sunkiai serga H. Takauskienė, Mačiau d. Takauska, kuris ačiavo tiem, kurie skaitlingai aplankė jo moterį d. Takauska. Jint jau senai serga gana sunkiai. Paauvinti.

CLASSIFIED ADS

WHOLESALE FURNITURE
Urmis Parvadinis Rankandj
Mokėdamas cash už rakandus, sutauptais nuo 40 iki 60%. Mes pristatome bilė kur. Pasaukite ar ralykite del daugiau informacijų. Vietnik nacionaliai žinomi daktari randasi pas mus. ALISAUSKAS, Sūnus, 6343 S. Western Ave., Chicago, Ill. Phone, Rep. 6051.

Patapkite Barberiu
Išmokiname barberio amato mokslinui būdu už mažą mokėst. Imokėk reikiu tik mažą dule, o likusią sumą lauksias išmokėjomis. Atsilankykite, ralykite arba telefonuokite platausiu žinių: INTERNATIONAL BARBER COLLEGE, 672 W. Madison St., Chicago, Ill. Phone Monroe 5982.

UNIVERSAL RESTAURANT
Vestuvim, Krikštynom ir Kitokiem Bankietam Sutaukiam Patarnavimus. Linkimas Patarnavimus Visiems

Antanas Norkus, Sav. 750 W. 31st St., Chicago, Ill. Tel. VICTORY 9670

AUDITORIUM RESTAURANT

3131 S. Halsted Street

Lietuviški ir Amerikoniški Valgiai Su Geriausiu Skoniu

P. BALCIUNAS ir M. KOVARSKI, Savininkai

GREEN TAVERN

7200 S. Green St. CHICAGO, ILL.

Saldus Vynas ir Gera Arielka Smagi ir linksma užiega Geras patarnavimas

Kazimieras ir Juozai Kenstavičiai Savininkai

Vietiniai Pranešimai

ZAISLŲ VAKARAS
Ivyks sekmadienį, sausio (Jan.) 12 d., 4-4a val. popiet, "Vilnis" svetainėje, 3118 So. Halsted St. Laimėjimus laisluose bus duodamos dovanos ir užkandžiai vetui. Kelias valandas pašaudis, vis pasiklosime prie geros lietuviškos muzikos. Visus kvietiamė atsilankyti. Rengimo Komitetas.

BRIGHTON PARK
Keltindžio Klubo Choras rengia puikiai "Birthday Party" šėštadienį, sausio 11 d., Hollywood svetainėje, 3417-19 W. 43rd St., vienu metu darbuotojus paminiėjimui.

Programa išpildys pats choras, va dovažiant gabbam muzikai p. Sarpahu. Pradžia 8-4 val. vakaro. Pasakui bus šokiai prie geros muzikos.

Be to visai atsilankiusiej gaus pagruvoti skanaus "Birthday Cake" prie putuojančio alužio. Komisija užprašo visus atsilankyti ir užtikrina, kad turėsite "Good Time". (8c11) Komiteta.

BRIGHTON PARK
LLD 104-tos kuopos metinis susirinkimas įvyks pirmadienį, sausio (Januaro) 13 d., 1941 m., 2-2a val. popiet. Sendoras svetainėje, 840 W. 43rd St., Chicago, Ill. Būtinai dalyvausite laiku, nes bus renkama nauja valdyba 1941 metams. (8c11) Kl. Sekr. K. Sleikis.

Tarpe Bridgeportiečių

Šį šeštadienį (sausio 11) Bru-no Gaidamavičius minės savo pusės šimto metų sukaktuves; geriau sakant—gimtadienį atžymės.

Jo užklausus, kaip jaučiasi būnant ant slenksticio penkių kryželių, atsakė: "Ogi visai gerai, net pastebėti nespėjusių, kaip greitai tas laikas praėjęs."

Bruno rengias visus draugus gražiai priimti savo tavernei, kuris randasi 731 W. 31st St., pusė bloko į rytus nuo S. Halsted St.

Is SLA 36 Kuopos Metinio Susirinkimo

Susirinkimas nubraukė į šalį Valdijos prašymą nuo parengimo pelną duoti į Vokietijų pabėgusiems smetonlaiziam.

Sausio 8 d. Lietuvių Centro salėje įvyko SLA 36 kuopos metinis susirinkimas. Susirinkimo atidare ir vedė kuopos pirmininkas Zalatorius. Narių, nors buvo biskų daugiau, negu noprastuose susirinkimuose, bet visgi mažai.

Valdya davė raportus iš visų metų kuopos veiklos. Pirmininkas Zalatorius pažymėjo, kad buvo šiek tiek darbuotasi, bet neperdaugusia. Kuopa per metus laiko parengimo neturėjo.

Valdya davė raportus iš visų metų kuopos veiklos. Pirmininkas Zalatorius pažymėjo, kad buvo šiek tiek darbuotasi, bet neperdaugusia. Kuopa per metus laiko parengimo neturėjo.

Vakaro žymianis kalbėtojas bus Bol' Minor, Komunistų Partijos Centro Komiteto narys, mylinas šios šalies darbininkų vadas.

Leninis išbudavojo dolbevių, Komunistų Partija, kuri Rusijos laud, kaip ir daugelio kitų tautų liud, prispausta ir brutaliskai caro valdžios išnaudojama, išvedė per revoliucijos lėpsnas į naują, socialistinį gyvenimą.

To naujo, socialistinio gyvenimo saulė nušvietė ir Lietuvos žmonių gyvenimo kelius.

Nicholai Leninas nebuvo vien Rusijos darbininkų vadas, jis buvo visop pasaulio darbininkų vadas. Tai uolus imperialistinių karų priešas. Leninas atbudavojo menševikių—kautsinių socialistų—sukoveviktą marksizmą ir išbudavojo galingą komunistinį judėjimą, kuris stovi priešaky visų šalių proletariato kovų už geresni rytojų.

Chicagos darbininkai sausio 19 dieną masiniai rinksis į Civic Opera House paminiėti garsiausių proletariato, vastiečių ir darbo inteligentijos vadų Nicholai Leniną.

Tikietai pasiduoda išankto. Jie numeruoti. Galima gauti tikietų įvairiose vietose, 208 N. Wells st. ir tt.

—Komitetas.

Studio Theatre Van Buren at Michigan

Dabar Rodo (Compara Niuma) "AFTER MEIN KAMPF"

ŽAISLŲ VAKARĖLIS

Nedėlioį, Sausio (Jan.) 12 d., 1941 m. Pradžia 4 val. po pietų.

"VILNIES" SVETAINEJE 3116 South Halsted Street

Pasizymėję žaidime gaus dovanų. Pasibaigus žaismam, apie 6-7 valandą prasidės šokiai prie geros orkestruos. Visus kviečiame dalyvaui, KOMISIJA.

Is SLA 36 Kuopos Metinio Susirinkimo

Susirinkimas nubraukė į šalį Valdijos prašymą nuo parengimo pelną duoti į Vokietijų pabėgusiems smetonlaiziam.

Sausio 8 d. Lietuvių Centro salėje įvyko SLA 36 kuopos metinis susirinkimas. Susirinkimo atidare ir vedė kuopos pirmininkas Zalatorius. Narių, nors buvo biskų daugiau, negu noprastuose susirinkimuose, bet visgi mažai.

Valdya davė raportus iš visų metų kuopos veiklos. Pirmininkas Zalatorius pažymėjo, kad buvo šiek tiek darbuotasi, bet neperdaugusia. Kuopa per metus laiko parengimo neturėjo.

Vakaro žymianis kalbėtojas bus Bol' Minor, Komunistų Partijos Centro Komiteto narys, mylinas šios šalies darbininkų vadas.

Leninis išbudavojo dolbevių, Komunistų Partija, kuri Rusijos laud, kaip ir daugelio kitų tautų liud, prispausta ir brutaliskai caro valdžios išnaudojama, išvedė per revoliucijos lėpsnas į naują, socialistinį gyvenimą.

To naujo, socialistinio gyvenimo saulė nušvietė ir Lietuvos žmonių gyvenimo kelius.

Nicholai Leninas nebuvo vien Rusijos darbininkų vadas, jis buvo visop pasaulio darbininkų vadas. Tai uolus imperialistinių karų priešas. Leninas atbudavojo menševikių—kautsinių socialistų—sukoveviktą marksizmą ir išbudavojo galingą komunistinį judėjimą, kuris stovi priešaky visų šalių proletariato kovų už geresni rytojų.

Chicagos darbininkai sausio 19 dieną masiniai rinksis į Civic Opera House paminiėti garsiausių proletariato, vastiečių ir darbo inteligentijos vadų Nicholai Leniną.

Tikietai pasiduoda išankto. Jie numeruoti. Galima gauti tikietų įvairiose vietose, 208 N. Wells st. ir tt.

—Komitetas.

Lenino Mirties Paminėjimo Masinis Mitingas

Sausio 19 d. Iškilmingai atžymės Civic Opera House garsiausio darbininkų vado darbus.

Sausio 19 d. 8 val. vakare įvyks Nicholai Lenino paminiėty mo masinis mitingas ir grauzmeniškas programos.

Vakaro žymianis kalbėtojas bus Bol' Minor, Komunistų Partijos Centro Komiteto narys, mylinas šios šalies darbininkų vadas.

Leninis išbudavojo dolbevių, Komunistų Partija, kuri Rusijos laud, kaip ir daugelio kitų tautų liud, prispausta ir brutaliskai caro valdžios išnaudojama, išvedė per revoliucijos lėpsnas į naują, socialistinį gyvenimą.

To naujo, socialistinio gyvenimo saulė nušvietė ir Lietuvos žmonių gyvenimo kelius.

Nicholai Leninas nebuvo vien Rusijos darbininkų vadas, jis buvo visop pasaulio darbininkų vadas. Tai uolus imperialistinių karų priešas. Leninas atbudavojo menševikių—kautsinių socialistų—sukoveviktą marksizmą ir išbudavojo galingą komunistinį judėjimą, kuris stovi priešaky visų šalių proletariato kovų už geresni rytojų.

Chicagos darbininkai sausio 19 dieną masiniai rinksis į Civic Opera House paminiėti garsiausių proletariato, vastiečių ir darbo inteligentijos vadų Nicholai Leniną.

Tikietai pasiduoda išankto. Jie numeruoti. Galima gauti tikietų įvairiose vietose, 208 N. Wells st. ir tt.

—Komitetas.

Visi Nedėlioį Bukite "Vilnies" Svetainėj

Zašlais Prasidės 4 Val. Po Pietų. Šokiai Nuo 6 Val. Vakaro

Sekmdadienį, sausio 12 dieną "Vilnies" svetainėje įvyks grauzžnis žaistų parengimas. Bus grauzžni dovanų pasizymėjusiems žaidime. Visus kviečia komitetas dalyvaui.

Zaidimas prasidės 4 val. po pietų ir tęsis iki vakaro. Apie šestą valandą bus muzikiniai ir grauzžni šokiai. Šokiai ir margumynai bus iki vėluagos.

Tad šiūomi užviečiame ne tik Bridgeportoj, bet ir kitų kolonijų publiką dalyvaui grauzžniame žaistų vakarėlyje.

Komitetas.

lartina ją aplankyti, gyvena adresu 1336 S. 48th Cl.

Taipgi suejan Adomą Stulginską, kuris pasakojo, kad jo šeimnyoje atsitiko nelaimių. Adomas sakė, kad tik neseniai jo dukterė turėjo sunkią operaciją. Ji dabar sunkiai susigro ir jo moteris. Stulginskai gyvena po adresu 1628 S. 50th ave.

Drg. Stankevičius, buvęs Lietuvių Namų Savininkų ir Politikos Klubu raštinkinas, dar serga. Jis ilgus laikus kaip neaugama sveikatos. Adresas: 1636 S. 49th ave.

Tai matote kiek nelaimių randasi pas mūsų kaimynus. Patarinama visus ligonius aplankyti. —V. R.

ma sueiti. Muzikų žagariečiai duoda geriausia; šok ir norek! Taipgi ir kitas parupina, kad galėtum, taip sakant, smagiai laiką praleisti.

Taipgi, sausio 12 d. visi ir Brighton park, Hollywood inn svetainėje. —R. S.

Medicinos Daktarai

Dr. A. K. Rutkauskas
GYDYOJAS
4442 S. Western Avenue
KASDIENA
Nedėliomis pagal sutartį
Phone Virginia 3216

DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYOJOS IR CHIRURGAS
18 ARKINIS PRITRAIKO
3343 S. Halsted Street
VALANDOS: 11 iki 12 ir 2 iki 4 vakarais
7 iki 8. Sveatodienimis 11 iki 12 rytais
Tel. Yards 3146

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 West Madison Street
VALANDOS: 11 iki 12 po pietų, 6 iki 8 vakarais
Tel. Seelyer 4287
Namų Telefonas Brunswick 6597

DR. STRIKOLIS
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Avenue
VALANDOS: Nuo 9 iki 4 ir nuo 6 iki 10 val. Nedėliomis pagal sutartį
Ofiso Tel. Yards 4787
Namų Tel. PROspect 1528

DR. T. DUNDULIS
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso Valandos: 1-3 ir 6-8:30 p. m.
Nedėliomis pagal sutartį.

DR. BERTASH
756 West 35th Street
(Kam. 309 ir 4. Halsted 5343)
VALANDOS: 1-3 ir 6:30 iki 8:30 vakarais
Rez. 4910 S. Michigan Blvd.

DR. A. K. BUTKO
LIETUVIS
KOJŲ SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue
Ofiso Valandos:
nuo 9 ryto iki 9 vakaro

Ofiso Telefonas Lafayette 6688
Ramu Tel. Portsmouth 6616

Dr. Marjan S. Swiont
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
4258 Archer Avenue
Kalba Rusiskai ir Lenkiskai
Valandos: nuo 1-4 ir 7-9

Telefonas HEMlock 9252

ANELIA K. JARUSZ
Physical Therapy & Midwife
6630 S. Western Avenue,
Chicago, Ill. VALANDOS:
nuo 10 ryto iki 7 vakaro.
Iškyrus ledidienius ir sekmdadienis, raudai Central Ave., Beverly Shores, Ind.
Telephone Michigan City 2799-33

DENTISTAI

Phones: Yards 2346

DR. C. Z. VEZEL'S
DENTISTAS
4645 S. Ashland Avenue
(art 4th Street)
Valandos: nuo 9 iki 8 vakarais. Serodis pagal sutartį.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYOJAS
Tel. Yards 1829
Pritaiko Akinius
Kreivias Akis
Italiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 West 35th Street
Kampus Halsted St.
Valandos: nuo 10 iki 4, 6 iki 8
Nedėliomis pagal sutartį.

VYTAUTAS TARUTIS
ADVOKATAS
BRIDGEPORT
3133 S. Halsted Street
Valandos: 11 iki 2, 4 iki 8 val. Vak.
Phone Calumet 6377
134 N. La Salle Street
Room 2014
PHONE: STATE 7572
3149 S. Halsted Street
PHONE: VICTORY 2679

TONY'S INN
Geriausias alus, vynas, likerai ir kiti gėrimai.
1151 West 59th St.
TONY BRAZAS, Sav.
Phone:
Wentworth 1706

REGĖJIMAS Gali But Pagerintas

Kartais laikinas regėjimas akinių gali jums pagerinti regėjimą ir visada.

Atsilankykite pas Dr. K. Nurkait-Nurkaitis patalpyvui ir priėmimui akinius, kurie sušlygins ir pagerins jūsų akis

DABAR GALIMA ĮSIGYTI AKINIUS NUŽEMINTA KAINA

Duodame Pilną Garantiją

BUDRIK Furniture House
Krautuvė su Mėlynu Frontu
3409 So. Halsted Street
Tel. Yards 2151

Nauji Bunny Bun Hamburgeriai 5c
Ir koki Jie Geri!

Sustok bilė kada del aknams užkandzio. Čia gausite solidžių hamburgerių, karsti kibisai, minkšti gėrimai ir namie darytos šalis.

Naudojam J. V. valdžios paržiurta įstejta del Naujo Bunny Bun. GEORGE, SAVININKAS

New Bunny Bun
3110 S. Halsted Street

M. KLARICH & SON
Kontraktoriai ir Namų Budavotojai

Sistone ir pertaliose bungaluose dviejų aukštų ir apartamentus; baznycias, mokyklas, gazolinio stotis, garzadiuz ir kitas trobesius.

Naudojam J. V. valdžios paržiurta įstejta del Naujo Bunny Bun. GEORGE, SAVININKAS

3117-19-21 S. Parnell Ave.
CHICAGO, ILL.
CALumet 6500